

Arbeidsnotat nr. 191 / 2011
Working paper no. 191 / 2011

Prosjektet Praktik i Palestina (PiP)

Delrapport 1. juni 2011

Av Erni Gustafson

**Høgskolen
i Lillehammer**

Lillehammer University College • hil.no

Kr. 150,-

ISSN 0806-8348

Alle synspunkter står for forfatterne sin regning. De må ikke tolkes som uttrykk for oppfatninger som kan tillegges Høgskolen I Lillehammer. Denne artikkel kan ikke reproduseres - helt eller delvis - ved trykking, fotokopiering eller på annen måte uten tillatelse fra forfatteren.

Any views expressed in this article are those of the authors. They should not be interpreted as reflecting the views of Lillehammer University College. This article may not be reprinted in part or in full without the permission of the author.

MJØSBOK

Postboks 194, 2601 Lillehammer. Tlf. 61 28 74 10
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvn. 350. Mail: mjosbok@sopp.no

Mjøs bok er SOPPs fagbokhandel på Lillehammer. Mjøs boks hovedoppgave er å betjene hele høgskolemiljøet med faglitteratur. Hvis du har spesielle behov innen faglitteratur, vil vi hjelpe deg så langt det er mulig.

Mjøs bok er Lillehammers største innen faglitteratur, og har også et stort utvalg i skjønnlitteratur.

Vi anbefaler alle å oppleve Mjøs bok «live».

For bestilling av bøker, send e-post til: mjosbok@sopp.no

Høgskolen i Lillehammer / Lillehammer University College
Postboks/P. O. Box 952, 2604 Lillehammer, Norway
Telefon/phone: (+47) 61 28 80 00

www.hil.no

Föreliggande arbete är delrapport 1 om projektet Praktik i Palestina (PiP). Ytterligare rapporter vill eventuellt föreligga som komplement innan slutrapporten är färdigställd. Projekttiden är på 2 år eller omfattningen av fyra studentgruppers vistelse i Palestina. Det innebär att slutrapporten bör förefinnas färdigpublicerad senast Juni/Juli 2014.

Lillehammer, Juni 2011.

INNEHÅLL

INNLEDNING	4
Nablus.....	4
FLYKTINGLÄGRET BALATA	5
Yafa Cultural Center - YCC.....	7
Målgrupper	8
Målsättning.....	8
Aktiviteter i Centret.....	9
GENERELLT OM PRAKTIK; BARNVERNSSTUDIETS (BCH) TREDJE ÅR	10
DATAGRUNDLAG, RAPPORTSKRIVNING OCH METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN,	11
EVALUERINGEN AV PROJEKTET	13
BUDSJETT, KOSTNADER, BETALING, AVTALE	15
PROJEKTET 'PRAXIS I PALESTINA' (PIP); HISTORIA OCH INNEHÅLL	16
Projektets unika karaktär	19
Uppgifter och förväntningar knutet till projektets olika deltagare	20
AKTIVITETER	23
Basaktiviter.....	24
Föredrag	28
Familjeplacering	28
Studiebesök	29
Studieresa	29
Frivecka	30
Avslutning av praktiken	30
EVALUERINGSRESULTAT	30
Standardiserat evalueringsschema.....	30
Kommentarer på lärokontrakt	31
Enkäter:	34
Personliga kontakter	34
Adviser	36
Ledningen.....	36
Familjer	36
Projekteringsrapporter; studenter	37
`Facebook`	42
Praxisrapporter	43
Bacheloruppsatser	43
UTVÄRDERING AV ENKÄTSVAR OCH EVALUERINGSINSTRUMENT	44
ERFARENHETER OCH REVIDERINGAR GENOMFÖRDA UNDERHAND	45
Familjeplaceringen	45
Tidpunkt för start av aktivitetsgrupper	47
Studieresan	47
Press och massmedia	48
Vägledning	48
En obehaglig episod	49
PLANERADE REVIDERINGAR FÖR PROJEKTETS FORTSÄTTANDE	50
Familjeplacering.....	50
Aktivitetsgrupper.....	51
Studieresa	51

Studiebesök	52
Användande av universitetsbiblioteket.	52
Vägledningsmöten.....	52
Användandet av de personliga kontakterna	53
AVSLUTNING	53
REFERENSER	54
Bilaga I	55
Bilaga II.....	57
Bilaga III	59
Bilaga IV	61
Bilaga V.....	62
Bilaga VI.....	63
Bilaga VII.....	65
Bilaga VIII.....	67
Bilaga IX	69

Frontsidebild: Student Keziban Derbent med barnen Dia och Ali

INNLEDNING

Nablus

Staden Nablus (en arabisering av det romerska *Nea Polis*) - med det hebreiska namnet *Shechem* - är belägen i en dalsänka mellan de två dominerande höjderna *Ebal* i söder och det heliga berget *Jerisim* i norr, där den ytterst fåtaliga gruppen av samariter med sin besläktade, men dock från judendom starkt avvikande religion, håller till. I Nablus har sedan 'urminnes tider' olika varianter av judendom, islam och de dominerande kristna religionerna kunnat samsats fredligt. Detta gäller än idag med undantag naturligtvis av de sionistiska formerna av judendom. Exempelvis finnes i staden fyra olika kongregationers kyrkor (8st) representerade och samariternas barn går i stor utsträckning på det lokala palestinska universitetet.

An-Najah National University hyser västbankens största universitet, med över 20 000 studenter spridda över 4 campus och med i stort sett alla de typer ämnen och fakulteter. 19 stycken allt i allt, från en medicinsk och teknisk/ingenjörsvetenskaplig fakultet till avdelningar för språk och humaniora och musik/skulptur. Universitetet har varit utbildningsinstitution sedan 1918 och fick i 1977 full universitetsstatus.

Bild 1. Nablus nordvästra delar

Staden är även ett administrativt och politiskt centrum för den nordöstra delen av Palestina.

Nablus är känt för sin speciellt goda *kanafi* (en söt rätt gjord på getost och socker och av en del anset ha sitt ursprung just i Nablus) och för sina i regionen moderata priser på en lång rad varor som exempelvis kläder, vitvaror och möbler.

Bild 2 Jon Erik, Vigdis, Tika, Kezi och Ingvild smakar på Nablus berömda *kanafi*.

Det senare gör att staden är ett kärt resesmål för även många israelpalestinier.

Bild 3. Utsikt mot sydöstra Nablus. Balatalägre ligger helt till höger utanför bild. Berget *Jerisim* där samaritanerna håller till ses i bakgrunden.

På andra höjder runt staden håller israeliska illegala bosättningar till. Dessa, tillsammans med den israeliska armén, utgör ett konstant hot mot staden och dess invånare och utgör ett effektivt hinder för fredlig samexistens folkgrupperna emellan.

Bild 4. Den olovliga bosättningen Elon Moreh ligger vaktande på en av Nablus närbelägna kullar.

FLYKTINGLÄGRET BALATA

Utanför Israels 1967-gränser befinner sig ca. 9,5 miljoner av den totala palestinska befolkningen i världen på ca. 10,8 milj.¹ Av dessa bor i underkant av 9 milj. runt om i Mellanöstern och övriga arabstater.

Av de totalt ca. 4,7 milj. palestinska flyktingarna befinner sig i underkant 1,3 milj. (21% av totala antalet flyktingar) i de 59 UNRWA-registrerade² lägren på Västbredden och i Libanon, Syrien och Jordanien.³

På världsbasis befinner sig ca. 6,6 milj. av den palestinska befolkningen i en eller annan flyktingsituation, vilket nu varat i 63 år. I tillägg till dessa kommer ca 500 000 internt fördrivna personer (dvs. personer som är tvångsmässigt förflyttade från sina ursprungliga hem till andra platser i Israel eller på Västbanken).

Detta innebär att 2/3 av den hela den palestinska befolkningen befinner sig i en eller annan form för diaspora. Detta gör den palestinska flyktingssituationen till

världens längst varande och största flyktingproblem.

På Västbanken bor i underkant av 4 miljoner palestinier. Av dem bor ca. 760 000 i 19 olika flyktingläger. (På Gazaremsan bor ca. 1,5 milj. varav ca. 1,1 milj. befinner i flyktingläger). (PCBS 2008, Badil 2011).

Balatalägret, med sina ca. 25 000 invånare, ett av de största på Västbanken, ligger i utkanten av Nablus sydöstra del.⁴ Ytterligare två läger ligger i Nablus; Anskarlägret lite längre österut och *Ein Bet el-Ma'* nära stadens centrum.

Bild 5. Balatalägret, ca. 1 km² till ytan.

Sett från höjden av *Jerizim*höjden ser *Balata* ut som den labyrint det ju vitterligen är. Husen bildar ett grått, intrikat och något kaotiskt mönster och man slås av tanken om hur det är möjligt att bo i detta gytter av hus och oändligt smala gränder med elektricitetsledningar som korsar hela lägret som ett tätt vävt spindelnät.

Balatalägret i Nablus uppstod som följd av den israeliska fördrivningspolitiken efter statens tillblivelse i 1948. Man räknar med att ca. 650 000 av ett totalt antal av ca. 800 000 palestinier blev tvångsmässigt fördrivna ut ur den nybildade staten.⁵

¹ Som jämförelse hyste Norge 2008 3137 palestinska flyktingar och Sverige 41 827 (Civitas, 2008)

² UNRWA – UN Relief and Works Agency.

³ Tillkommer åtminstone 17 oregistrerade läger spridda över hela Mellanösten.

⁴ Namnet *Balata* är lånat från en närbelägen by.

⁵ En mycket god källa när det gäller palestinsk flyktingar situation är Brynen & El-Rifais *Palestinian refugees* från 2007. Den klassiska källan för palestinsk flyktinghistoria är utan tvekan Rosemary Sayighs *The Palestinians* från 1997. I litteraturförteckningen med förord av Noam Chomsky, 2007. En annan grundläggande

Feil! Objekter kan ikke lages ved å redigere feltkoder.

Bild 6. *Palestinska flyktingar 1948.*

De tre lägren i Nablus anlades 1950, varav Balata var, och är, det största. Fram till 1956 bestod lägret av mestadels tält men FN såg sig då tvunget att ta grepp och ett mer 'permanent' läger började byggas med hus av cement. På 1960-talet fick man vatten och avlopp och först ut på 1970-talet blev elektricitet kopplat in från Nablus stad.

Feil! Objekter kan ikke lages ved å redigere feltkoder. **Bild 7.** *Palestinska flyktingar 1948.*

Lägerområdet utgör i överkant 1 km² och var vid starten tänkt att hysa mellan 4 - 5000 tältboende flyktingar. Sedan dess har antalet växt till nuvarande ca. 25 000. Israeliska myndigheter förbjuder att lägerarealen utökas vilket lett till en enorm överbefolkning. För att kunna ge plats till alla människor har man tvingats kapa in på allt vad gator och gränder heter varför vissa av dessa är bara halvmetern breda. I tillägg har man tvingats bygga på höjden. Genom lägret går en huvudgata där all biltrafik samt affärsverksamhet äger rum.

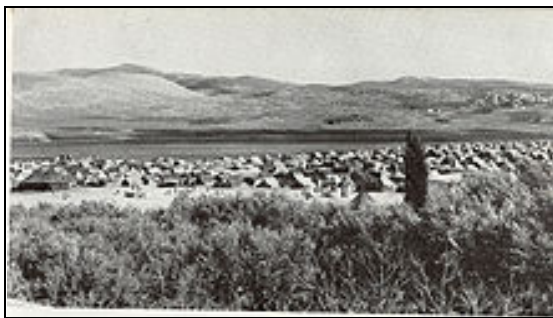

Bild 8. *Balatalägret ca. 1950.*

Situationen för lägets invånare har alltid varit ytterst prekär. Flyktingarna som kom i 1948 var fiskare, butiksägare, lantarbetare servicefolk från främst Jaffa (nu en förstad till Tel Aviv) och ett mindre

akademisk källa när det gäller den palestinska saken och dess historia är Kimmerling och Migdals omfattande *The Palestinian people* från 2003.

antal från Haifa. Det var människors som förlorat absolut allt; hem egendom, inkomstmöjligheter men också mänsklig värdighet. Allt hade blivit fråntaget dem och de stod ordagrant på 'bar backe', totalt utblottade. Efter ett tag fick en del tag i arbete i det omkringliggande lantbruket där de konkurrerade med den lokala arbetskraften. Fler tog arbete i Israel till ofta låga löner. Fattigdom och misär blev standard och lägret blev och är ett arbetarklassgetto. Som i alla de olika palestinska flyktinglägren är det FN-organisationen UNWRA som består med skolgång och diverse hälso- och socialfaciliteter m.m.

Den värsta perioden i lägets historia inträffade dock under de två palestinska upproren, kallat *intifada*, som startade 1986 och 2000. Under dessa miste alla som arbetade i Israel sina arbeten. Under första golfkriget miste även många palestinier som arbetade i Förenade Arabemiraten, Saudiarabien etc. sina arbeten då ju de palestinska myndigheterna tog parti för förloraren Saddam Hussein. Detta ledde till en återinflyttning och att pengar som förut sänds hem uteblev.

Under den sista *intifadan* förvandlades lägret till det som i realiteten var ett stort fängelse. Inte olikt det vi i dag kan se ha skett med Gazaremsan. Hela området övervakades av israelisk militär och skarpskyttar var utstationerade på hustak i och utanför lägret. Enda ankomsten till lägret var en mycket strängt bevakad port. Den nuvarande ledningen av lägret anger att 230 personer, mestadels ungdomar men också barn, dödades av israelerna under de första 5 åren av andra *intifadan*.

För närvarande sitter över 300 personer hemmahörande i lägret i israeliska fängelse med domar på 10 år och uppåt. Hela tiden företas fängslingar, men som regel anger de israeliska myndigheterna aldrig någon orsak till dessa varför befolkningen hela tiden lever i en stor osäkerhet. I tidsutrymmet 24.00 – 06.00 har palestinska säkerhetsstyrkor inte lov att agera varför

natten 'äges' helt och hållet av ockupations-maktens soldater. Ett oproportionellt stort antal ungdomar fångslas i loppet av sitt sista gymnasieår. När ungdomarna kommer tillbaka efter kanske flera månader eller år i fängelseförvaring så orkar de i många fall inte börja om sina studier. Därmed bidrar de till att höja arbetslöshetsstalet som för närvarande enligt några estimat ligger på otroliga 80%.

Av befolkningen är ca. 70% under 18 år. Detta förhållande, tillsammans med den oerhört höga arbetslösheten bland föräldrarna och det extrema täta bosättningsmönstret, gör att situationen för barn och ungdom är mycket svår. En stor del av barnen lider av typiska posttraumatiska stresssymptom som sömnlösning, aggressivitet, bristande koncentration (vilket gör att skolgång och det att tillgodogöra sig strukturerad lärdom genom exv. läsning upplevs av många som mycket svårt), depression samt flashbacks.

Annat är allmänt utagerande beteende, hög grad av frånvaro av normal rädsla kombinerad med ett allmänt asocialt förhållningssätt samt svårighet att engagera sig i normal barn-aktiviteter som lek och liknande. I en studie från 2007 av beteende hos barn boende på norra västbanken med fäder i israeliska fångelser rapporteras många, av sina mödrar, som "requiring lots of attention, hyper-active, to have high attachment and/or dependency on adults, to be talkative, to be agitation- or rigidity ridden in responding, keeping of secrets, spending time with older people, getting into fights and doing a lot of yelling" (Hussein, 2007 s. 155).

Sammantaget anger samma undersökning "attention difficulties and aggression indicators" som de mest typiska uttrycken hos dessa mer eller mindre faderlösa barn. Sociala problem som drogmissbruk och kriminalitet bland ungdomarna utgör ett ökande problem för lägermyndigheterna.

Många av barnen har sett och upplevt att familjemedlemmar, släktingar och grannar blivit skjutna, sårade eller dödade. Det normala är att det någon gång varje månad är en eller flera personer som dör. På flera sätt är barnen ett resultat av en, nu flera generationer lång, ockupationshistoria. Man upplever att "alla har en vulkan i sig som det bara är fråga om tid vill explodera" som en av lägrens palestinska hjälparbetare uttrycker det.

Bild 9. YCC logo.

Yafa Cultural Center - YCC

YCC är den instans som detta projektet direkt samarbetar med och inom vars organisation studenterna utför sitt praktikarbete. Nedanstående text är en översatt och lätt redigerad version av centrets egenpresentation som de framstår i officiella informationsblad:

"YCC är en ideell kulturförening och organisation vilket bildades på initiativ av Kommittén för försvar av palestinska flyktingars rättigheter. YCC arbetar för att förbättra det kulturella och intellektuella tillståndet hos palestinierna genom att ge dem möjligheter till utveckling av talanger och färdigheter samt att öka medvetenhet om nationella rättigheter och kunskaper särskilt vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Detta sker genom en rad olika aktiviteter och program som utformas och genomförs av frivilliga med lång erfarenhet av detta slag av arbete. Genom detta arbete syftar YCC till att hos den palestinska befolkningen främja en stark och självständig identitet och förebygga de negativa effekterna av den

pågående israeliska ockupationen.

YCC bildades 1996 genom att enskilda individer önskade, genom en organisatorisk bas, främja självinsikt bland palestinska flyktingar, särskilt barn, om deras svåra situation. Syftet är att främja en förståelse av det civila samhället som bygger på tankefrihet och yttrandefriheten och att utbilda en generation unga upplysta palestinier vilka är medvetna om sina rättigheter och som kan vara i stånd att forma en bättre framtid. Som sådan siktar YCC mot att bygga en lokal gemenskap som håller fast vid principerna om frihet och oberoende och som kan hävda sina rättigheter, framför allt rätten att återvända.

YCC syftar även till att utveckla kvinnornas roll i lokalsamhället samt arbetar för att förbättra dessas sociala position genom att uppmuntra till aktivt deltagande i utvecklingen av det palestinska samhället som helhet.

YCC fick sitt formella tillstånd 1998 av det palestinska kulturministeriet. Det var det första kulturella centrat som erhöll detta tillstånd i Nablusområdet. År 2000 erhöll YCC rättsligt erkännande av det palestinska inrikesministeriet i enlighet med en ny lag för välgörenhetsorganisationer som antogs av den palestinska lagstiftande rådet samma år.

Bild 10 Moständsgrafitti

Målgrupper

De flesta av YCCs verksamheter och program är inriktade mot barn, ungdomar

och kvinnor med syfte att utveckla dessas förmågor och att främja medvetenhet om rättigheter som gör dem i stånd att skapa samhällseliga förändringar. Centret når också ut till de äldre som på grund av *Al-Nakba* (den palestinska katastrofen 1948, förf. tillägg) tvingades fly, främst från Jaffaområdet och vars erfarenheter det är av ytterst vik tages tillvara som en del av det palestinska kollektiva minnet. YCC arbetar för att dokumentera dessa förstahandserfarenheter och bevara dem för framtida generationer.

Målsättning

1. Bidra till att stärka palestiniernas tillknytning till sitt land och arv samt öka medvetenheten om nationella rättigheter
2. Främja intellektuell, kulturell och kunskapsmässig växt samt skapa förståelse för demokrati och det civila samhällets funktionssätt utifrån lokalsamhällets förutsättningar.
3. Främja samarbete och utbyte av idéer med andra organisationer lokalt, regionalt och internationellt genom att dela av erfarenheter och information.
4. Ökad medvetenheten om miljö- och hälsofrågor, i synnerhet vad gäller de negativa effekterna av droger och andra skadliga ämnen.
5. Genom inrättande av ett kooperativt nätverk av lokala organisationer bidra till att tillhandahålla den nödvändig infrastruktur vilket möjliggör att centret kan sätta sitt program ut i livet så att dess mål kan uppnås.
6. Organisera program och möten som syftar till att lindra psykisk stress, särskilt bland barn och kvinnor, och att ge särskild omsorg i lindrandet av lidande förorsakats av det våld

den israeliska ockupationen innebär.”⁶

Aktiviteter i Centret

Centret kan idag erbjuda följande aktiviteter för barn i alla åldrar och ungdom upp till ca. 18 års ålder;

Barnbibliotek. Här försöker man uppmuntra barnen till att träna sig i att läsa och berätta. Man gör teckningar som man sedan spänner historier runt.

Datalab. Där kan de lite äldre kan tjatta på Facebook och Twitter. Man försöker undvika att det blir allt för mycket spel då ju dessa ofta många gånger är mycket våldsamma och därmed står i motsättning till centrets målsättning och grundläggande filosofi. I stället uppmuntras ungdomen till att använda Internet och datamaskiner till nyttiga och uppbyggliga aktiviteter.

Mediecenter. Här kan man utforska sina kreativa förmågor inom foto, film och web-design. Den nyaste delen av centret, som blev färdig så sent som i 2010, innehåller ett toppmodernt auditorium med scen, film- och kontrollrum. Allt med det senast inom ljus och scenteknik. Här visas också traditionella biograffilmer. Ungdomarna gör även egna filmer och har projekt som bl.a. omfattar dokumentation av olika sidor av lägerlivet m.m. Dessa distribueras till olika frivilliga hjälporganisationer värden över.

Undervisning i engelska. På grund av att många av barnen har ett generellt stort motstånd att läsa samt det faktum att unga människor värden över idag är tvungna att behärska engelska för att kunna

tillgodogöra sig väsentlig information så satsar man på frivillig övning i att behärska skriftlig och muntlig engelska.

Teater- och filmgrupper. Här finner vi kurser i musik, både traditionell folkmusik och även nyare former. *Dabka*; den traditionella palestinska folkdansen, läres ut. Man har även dramatimmar där man försöker koppla dramatik med katharsis-stimulerande och sublimerande aktiviteter för att på så sätt låta barnen få utlopp för många av sina frustrationer och negativa energi i mer konstruktiva banor.

Liknande avsikter ligger även bakom aktiviteter organiserade av lägreets psykosociala enhet. Genom de freudska idéerna om renande och sublimering, alltså rekanalisering av negativ energi i mer funktionella banor försöker man ge bidrag till ett psykologisk helande.

Man har även olika kurser och workshops för både barn, ungdom och familjer. Här kan nämnas kurser i kvinnor och barns rättigheter och hälsa, kurser som har som mål att lära ungdomar förenings- organisationsledarskap.

En aktivitet som inte är helt lätt att få till är fysisk rörelse och sport. Pga. den extremt samlade byggningsmassan är det inga öppna platser i hela lägret. Undantaget är en skolgård (som av den FN-organisation vilket äger den inte tillåter användande efter skoltid) och ett litet `torg` på kanske 100 – 150 m². På det sistnämnda föregår lägreets fotbollsmatcher! Man har i centret startat ett samarbete med andra institutioner så att barnen av och till kan få uttrycka och röra sig i mer fria omgivningar.

Centret synes vara gott organiserat med en målinriktad verksamhet som styres av klara målsättningar bakom val av aktiviteter. På flera sätt framstår det, efter en del jämförelser med andra flyktingläger i regionen, som något av ett

⁶Mer information kan hämtas på:
<http://www.refugeevoice.org/english/home.cfm> (15.09. 2010).

mönsterföretagande. Medarbetarna är kunniga, har hög etisk standard och verkar drivna av genomtänkta demokratiska ideal. Det barncentrerade och pedagogiska, men också politiskt medvetna, tänkandet synes genomsyra arbetet med och relationen till barnen.

Bild 11. Från vänster: Nabil, Moustafa, Feisal, Jon Erik, Vigdis, Ingvild, Keziban, Tika.

GENERELLT OM PRAKTIK; BARNVERNSSTUDIETS (Bch) TREDJE ÅR

Innehåll i och form på praktikplaceringen för barnevernsstudenter på Høgskolan i Lillehammer finns angivet i de allmänna rambeskrivningarna som är generell gällande för alla barnevernspedagogutbildningar i Norge. Här står bl.a. att studenterna i loppet av sin praktik skall ”erfare direkte kontakt med barn, unge og deres pårørede” och att delta i ”planlegging og tilrettelegging”. (Rammeplan barnevernspedagogutdanning, 1999, s. 44). Dessa kompletteras av bestämmelser och regleringar fastsatt lokalt på høgskolan presenterade i ämnesbeskrivelser och utdanningsplaner. I ämnesbeskrivelsen av ämne 6 antaget av avdelningsstyrelsen høsten 2010, står bl.a. følgende: ”I praksisperioden skal studentene jobbe i direkte samhandling med brukere og brukergrupper i ulike relevante praksisfellesskap. Gjennom samhandling med brukere og brukergrupper skal studentene utfordres til å jobbe med selvstendig faglig refleksjon og bearbeiding av kunnskap”.

Vidare skall praktiken ”utfordre studentene i å gjenkjenne, kritisk reflektere over og anvende teoretiske begrep, perspektiv og metoder. Samhandling med brukere, kollegaer og samarbeidspartnere skal fremme studentenes profesjonelle handlingskompetanse.” Kopplingen ”mellom teori og praksis skal fremme studentenes kompetanse i å identifisere relevante faglige problemstillinger og utfordringer.” (Høgskolen i Lillehammer, 2010.)

I barnevernspedagogutbildningen i Lillehammers interna krav till arbete för studenter i praktik (Hemsida för studieämne 5) står bl.a følgende: ”Studenten skal skrive logg under praksisutplasseringen”. Vidare presiseras: ”Minst en gang pr. dag: Skriv spontanlogg. Stikkord kan være:

Hva har skjedd som har gjort inntrykk på meg i dag?

Har jeg blitt utfordret på noen av områdene for kompetansebygging som jeg har tatt med i læringskontrakten?

Beskriv situasjon/episode/hendelse så detaljert du kan.

Minst en gang i uka: Skriv refleksjonslogg. Gå gjennom spontanloggen, velg ut hva du vil stoppe opp ved og ”tenkeskrive” om. (Dette vil også fungere som forberedelse til veiledning.)” (ibid.)

Studenterna uppmanas ”gå gjennom loggnotatene, både spontanlogg og refleksjonslogg. Forsøk å reflektere over egen tenkning og egne læringsprosesser (metaperspektiv på egen læring).” (ibid)

Eksempel på tema som ges:

”Hva har jeg lært?

Hvilke utfordringer har jeg møtt i arbeidet?

Hvordan har jeg møtt utfordringene?

Hvor står jeg i forhold til læringskontraktens innhold?

Hva må jeg arbeide mer med?

Hvordan bør jeg arbeide med dette?

Hvilke problemer kan oppstå?

Har jeg tanker om hvordan jeg kan løse problemene?

Hva vil det være nyttig for meg å få tilbakemelding fra veileder på?

Hva har jeg behov for å reflektere over og diskutere med veileder?" (ibid)

Det poängteras till slut att "loggen er et personlig dokument, og studenten har ikke plikt til å gi andre innsyn i innholdet." (ibid)

Projektets målsättning var att på ingen punkt avvika från dessa allmänt gällande bestämmelser. Intentionen om en sömlös integrering i den reguljära planeringen och genomförandet av praktik var från början en av de betingelser projektleddare satte för överhuvudtaget önska genomföra projektet. I så mån kan det nog redan här anges att målsättningen är uppnådd.

Specifika krav till projektets studenter.

Det som avviker från andra typer av praktikplaceringar är att studenterna får några fler uppgifter än de gängse. Dessa uppgifter avviker inte på något sätt så att de påverkar den generella planeringen eller kollegers/utbildningsinstitutions normala aktiviteter i förbindelse med praktikplaceringar.

Förutom de förberedelser till att delta projektet Praktik i Palestina som redogöres för nedan så blev studenterna ombudda fyra åtaganden som dess medstudenter inte behövde utföra. De flesta, om än inte alla, av dessa åtaganden kommunicerades till studenterna på förhand. När så inte skedde var det frivilligt att medverka även om projektledningen gav klart besked om önskemålet att alla studenterna (som ju också var projektdeltagare) utförde det de blivit ombudda.

För det första var det att fylla ut projektevalueringschemat. Se mer om detta nedan.

För det andra var det önskemål att de på slutet av uppehållet skulle kommentera

sina egna lärokontrakt (se mer om dessa nedan).

Det var också önskvärt att de för det tredje, innan projektrapporten gick i tryck, skulle läsa igenom och kommentera densamma. Detta för att säkerställa att projektledningen inte misstagit sig på någon punkt vad gäller konkreta göromål studenterna haft eller att det gjorts misstolkningar/bedömningar av något slag. Detta innebar **icke** att studenterna tillskrevs någon form av vetorätt av de bedömningar projektledningen gjort i loppet av projekttiden utan att det endast var om önskemål textvalidering.

Ett sista önskemål var att de hela praktikuppehållet igenom i gemenskap kort skulle anteckna, i form av aktivitetsrapporter, tema för och innehåll i de olika aktiviteter de var med på; både de av centerledningen initierade och dem de själva tog initiativ till. (Bilaga IV). Detta ansågs mycket viktigt då ju ingen i projektledningen hade möjlighet att själva vara med på allt det studenterna företog sig. För att kunna ge en fullödig rapport var således ledningen helt avhängig av att studenterna förde denna lista med en viss noggrannhet. För att ytterligare försäkra sig om att listan fördes enligt intention informerades de Personliga kontakterna. (Se nedan). Även de kunde bidra till att listan hela tiden hölls uppdaterad. Denna lista skulle efter fulländad tid levereras Projektleddare.

DATAGRUNDLAG, RAPPORTSKRIVNING OCH METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN,

Datakällorna för rapporten är av flera slag. Under den tid projektledaren var i Palestina utgjorde samtal med studenterna och egna observationer en naturlig källa. Senare förmedlades information via veckovisa internetmöten på bildtelefon ('Skype'). Information från de Personliga

kontakterna och Advisers (se nedan) veckovisa möte med studenterna och dennes anteckningar var väsentliga. Studenterna ombads att följa några råd om observation (Bilaga IX) som ville göra det lättare för både dem och Adviser att strukturera datamaterial som grundval för professionella samtal om observerade händelser. Vidare bidrog Aktivitetsrapporterna (Bilaga IV) och studenternas kommentarer till sina Lärokontrakt (Bilaga II) med viktiga data. De obligatoriska praktikuppsatserna (Bilaga VIII) som färdigställdes efter praktiktidens utlopp (se nedan) var en annan datakälla. Till slut bör även nämnas studenternas internetbloggar och yttringar på *Facebook* som en informationskälla för projektledningen.

Rapporten författades fortlöpande under projektets gång. Speciellt gällde detta de veckor projektledaren var i Palestina tillsammans med studenterna. Att rapporten således till sin råform till stora delar kommit till i nära anslutning till praktikfältet kan antas ha bidragit till ökad grad av reliabilitet och validitet. Rapporten är således i mindre grad skriven på bakgrund av reminiscenser eller minnesanteckningar. Efter att projektledaren kommit tillbaka från Palestina har denna närhet till faktiska händelser säkrats genom kontinuerlig kontakt med projektledningens representant i Palestina; Nabil Alawi.

Rapportens text är förd i penna av projektledare Gustafson. Undantag är kapitlet om avtal och ekonomi som är skrivet av Inger Norbye. Texten är inte översatt i sin grundform till engelska eller arabiska men Adviser Nabil Alawi är informerad om innehållet. När texten senare eventuellt skall användas som grundval för artiklar på engelska vill det vara naturligt att starkare involvera denne.

Det ovan beskrivna förfaringssättet samt de olika former för validering, vilka beskrives nedan, under rubriken Evaluering anses ge

rapporten en hög grad av traditionell reliabilitet och validitet. Pragmatisk validitet dvs. forskningens giltighet på en mer praktiskt än teoretisk nivå beskrives av Fangen som att forskningsprojektet ”skal bidra til å øke deltagernes innsikt” (Fangen 2004, s. 202). Detta anses dokumenterat i redogörelserna nedan av de olika evalueringsinstrumenten. (Bilaga II, IV, V, VI, VII).

Grundmetoden för studenternas deltagande kan kort sägas var ett observerande deltagande – inte det omvända! Att delta i de små och stora göromålen på centret var själva grunden för aktiviteterna. Utöver det skulle studenterna observera och även diskutera med arbetskamrater, barn och ungdomar det de observerat. Evidens för egen praktik skulle sökas i föreläsningar och studielitteraturen. Projektet var myntat på att denna allmänna hållning till lärande och ’sanningssökande’ hos studenterna skedde. Det avviker ej heller på något sätt från vad som från utbildningsledningens eller kollegiets sida anses som grundval för praktikplaceringar generellt.

Studenterna hade inte på förhand fått speciell utbildning i fältmetodik eller aktionsforskning utan det ansågs vara tillräckligt med den undervisningen som i loppet av utbildningen delgivits dem. De förväntades ju heller inte förhålla sig på något annat sätt än vad som allmänt gällde för alla studenter under praktikplacering. I tillägg var det heller inget önskemål om att studenterna skulle inta en desintresserad observatör/forskar-position. Tvärt emot. Studenternas position kan nog hellre betraktas, som ovan antytts, som observerande deltagare, då med tyngdpunkten på deltagare. Som Fangen skriver: de ”involverer seg i samhandling med andre samtidig som de iakttar hva de foretar seg” (Fangen 2004, s. 29).

Ett av målen för studenterna i så hänseende kan sägas vara att de skall ”tilegne seg kunskap gjennom førstehånds erfaring”

(ibid.). De kommer därmed ”närmare inn på folks virklighet og får personlig kunnskap om dem” (ibid)⁷. En sådan ”direkte erfaring kan bedre [studenternas] forståelse og fortolkning av feltet”. (ibid).

Bild 12 Tika med flickorna

Denna typ av reflexiv attityd, dvs. reflexion över observerade fenomen adjungerat av teoretiska betraktningar direkt relaterat till egen interagering är inte helt lätt att få till för en otränad person. Till sin hjälp hade studenterna ett observationsschema (bilaga IX) vilket nedan redogöres för.

Projektet har tagit lärdomar av och låtit sig inspireras av utvalda delar av följande referenser: Kristine Fangens *Deltagende observasjon*, Kristen Ringdals *Enhet og mangfold* samt den till norska översatta ’klassikern’ *Ethnography; Principles in practice (Feltmetodikk)* av Martyn Hammersley och Paul Atkinson.

EVALUERINGEN AV PROJEKTET

Källor för evaluering var av sju slag. För det första skulle alla studenter som har haft praktik på slutet av perioden evalueras av sina vägledare och skolkontakt. I detta fall föll denna uppgift på Kontaktpersonerna och Adviser, samt i sista hand naturligtvis på skolans representant; projektledaren. Evalueringen skedde med hjälp av ett

standardiserat schema (Bilaga VII). Detta är en bedömning av studentens prestationer och innehåller punkter som tar upp i vilken grad studenten haft förmåga att lära sig olika curriculumrelevanta ting samt dennes samarbetsförmåga. Vidare är det kontrollpunkter som exv. antal dagar med frånvaro. Det sättes ett betyg bestående av godkänt eller icke godkänt. Vägledares bedömning är vägledande för skolkontakt – men heller inte mer. Det är skolans representant som tar det avgörande beslutet, ofta tillsammans med kollegor, när det kan tänkas gå mot icke godkänt.

Den andra typen evaluering som användes som en del av projektevalueringen är de för projektet speciellt utformade evaluerings-schemata (Bilaga V, VI) med specificerade frågeställningar till alla av projektets huvudaktörer, dvs. studenter, Adviser, kontaktpersoner, representanter för ledningen samt en interviewguide att användas till samtal med familjerna. Här är det alltså projektet själv samt dess ansvariga som bedömes.

Studenternas svar i projektschemat kompletterades av ett samtal mellan studentgruppen som helhet och projektledningen. Samtalet rörde sig om förhållanden som inte specifikt tagits upp i schemat. Exv. hur de upplevt studieresorna, om de samtalat med andra än kontakterna i lägret om yrkesmässiga eller studentrelaterade ting, om det är något från de personliga loggarna de velat meddela etc.

Det valdes att inte direkt intervjua barn och ungdomar då detta inte ansågs etiskt försvarligt. Barn- och ungdomsgruppens, som kollektiv betraktat, synpunkter ansågs komma fram genom svaren från kontaktpersoner och de allmänna intryck studenterna fått samt även i viss mån ut av svaren på det standardiserade evaluerings-schemat. Tillsammans ansågs dessa evalueringsinstrument ge en god bild

⁷ Speciellt kan väl detta sägas gälla den vecka studenterna vistades i en flyktingfamiljs hem.

av om projektet lyckats uppfylla målsättningarna.

Studenternas evaluering företogs under deras avslutande efterpraktiksperiod i Norge. Frågechema till Adviser, Kontaktpersoner samt ledningsrepresentanter delades på slutet av uppehållet ut av Alawi och insamlas även av densamme. Svaren returnerades med studenterna. Familjesamtalen företogs efter avslutat vistelse hos familjen. Interviewerna företogs av Alawi och de skrivna referaten sändes med studenterna efter avslutad praktik tillbaka till projektledaren i Lillehammer.

Den tredje formen av evalueringsinstrument är Lärokontraktet vilket är obligatoriskt för alla studenter att fylla ut i loppet av praktikens tre första veckor. (Bilaga II.) I ett internt utbildningsdokument anges att ett kontrakt minst bör innehålla uppgifter om studentens mål för lärande, hur de skall uppnås, en driftsplan, översikt över arbetstid i perioden där det kan anses behövt, angivelse av vägledningstidpunkter samt underskrift av vägledare och student.

Kontraktet bör ta upp studentens personliga kompetensmålsättningar. Detta är kompetens av en personlig art men sett i ett yrkesmässigt perspektiv. Exempel kan vara att ha som mål att optimalt kunna kommunicera med barn – trots språkförbistringar eller ha som mål att utveckla sina personliga förmåga till att ta initiativ och leda ungdomar i aktiviteter. Som ett exempel ges några frågeställningar från en av studenterna: ”I løpet av denne praksisperioden vil jeg ha særlig fokus på respekt, ydmykhet, tålmodighet, kommunikasjon (kroppsspråk, smalltalk, makt og avmakt, det å kunne skille mellom privat og personlig, å kunne lytte til både barn og voksne, og å kunne samhandle/samarbeide).”

Andra mål kan vara knutna till yrkesrelevanta kunskaper som att testa ut

psykologiska teoriens hållbarhet som instrument för praktiskt samhandlande eller praktisering av teoretiskt funderad miljöterapeutiskt tänkande. Samma student skriver i anledning denna typ kunskap: ”Når det kommer til øvrige kompetansemål, vil jeg ha spesielt fokus på Stern’s tilknytningsteori, resiliens og aktivitetsfag. Spesielt resiliens vil jeg knytte til krigstraumer, da å ha fokus på posttraumatisk stressyndrom. Grunnen til at jeg velger meg akkurat disse teoriene, er at dette er relevante temaer for en eventuell bachelor oppgave, og at spesielt symptomer på posttraumatisk stressyndrom sees daglig i arbeidet med barna.”

Kontraktet skall godkännas av skolkontakten - här projektledaren. Andra instanser som Personliga kontakter och Adviser gavs anledning till att få information om innehållet men de var inte i position till att göra kvalitativa bedömningar av studenternas val. Detta var förbehållet projektledningen.

Till skillnad från de andra blev palestinstudenterna ombedda att på slutet av praktikperioden själva kommentera i vilken grad de ansett sig kommit i mål med sina olika målsättningar. Det antogs att dessa svar ytterligare ville öka projektrelabiliteten med avseende på praktikplaceringen som ett medel att erhålla god studie-, och senare, yrkeskvalitet. Det ville därmed ge en fingervisning om projektet lyckats uppnå en av sina målsättningar.

För det fjärde skulle alla studenter skriva en praktikuppsatts som omfattar inte bara att beskriva en händelse på bakgrund av logganteckningar utan också ge en teoretiskt reflekterad begrundan för hur händelsen kan värderas och vilka allmängiltiga yrkeslärdomar som denna analys och reflektion kan ge. (Bilaga VIII)

Ett femte moment är att studenterna uppmuntrades till att skriva sin avslutande

bacheloroppsatts med tematik hämtat från erfarenheterna i Palestina. Uppsatsernas tema och utformning samt betyg har ansetts utgöra ytterligere en fjärde evalueringsindikator att beakta i projektevalueringen.

Bild 13. "If you'r not willing 2 die 4 it, take the word freedom out of your vocabulary". Graffiti på väggen vis a vis ingången till kulturcentret.

För det sjätte skall även nämnas att alla studenter under sin praktik uppmanades föra en privat och personlig logg/dagbok. Denna logg var ju inget evalueringsinstrument annat än för studenten själv. Dock anser man på barnevernstuderingen i Lillehammer att en sådan logg kan vara av mycket stort värde förutsatt studenten verkligen är sannfärdig i sitt skrivande. Genom att skriva ner sina djupaste tankar om händelser, andras och eget handlande, hur man själv reagerar på situationer etc. vill en logg kunna utgöra ett ovärderligt instrument för självkännet förändrad över tid och situation.

Slutligen är naturligtvis projektledningens tre medlemmars egna observationer och allmänna bedömningar en del av den helhetliga evalueringen av projektet.

BUDSJETT, KOSTNADER, BETALING, AVTALE.

(Av Inger Norbye)

Alt samarbeid mellom Høgskolen i Lillehammer, Avdeling for helse- og sosialfag, og eksterne samarbeidspartnere

om praksis, er nedfelt i samarbeidsavtaler. Målsetting med avtalene er å kunne gi en forutsigbarhet for hva studentene kan få innblikk i /lære i praksisperioden, hva praksisplassen kan tilby og hva høgskolen forventes og formidler/bidra med. Malen som brukes når det lages avtaler er fra Erasmus-samarbeidet, som er det europeiske studentutvekslingsprogrammet.

I samarbeidet med Nablus er det naturlig å forholde seg til 2 parter i Palestina; Balata Camp, og dr. Nabil Alawi. Det ble derfor utarbeidet 2 avtaler som er underskrevet av begge parter. (Bilaga I). Avtalene er basert i første omgang på et samarbeid over 2 år, og for inntil 6 studenter pr. gang 1 – 2 ganger pr. år. Det tenkes her på barnevernpedagogstudenter og sosionomstudenter som har praksis på ulike tidspunkt. Avtalene er på HIL undertegnet på dekan-nivå.

Kostnader forbundet med praksisopphold i utlandet kan deles i 3. Studentenes kostnader ved å ha praksis i annet sted enn hjemlandet, høgskolens utgifter til veiledning og til oppfølging av studentene, og det tilskott studentene kan få dersom de får høyere utgifter ved å ha bolig flere steder.

Studenter som reiser til utlandet i praksis kan få et tilskott til reise fra Lånekassen for studerende på et nærmere beregnet beløp. 75 % er tilskott, 25 % legges til studielånet. Forutsetningen er at studentene er borte over 4 uker og at studieoppholdet er godkjent av utdanningsinstitusjonen. Siden praksis er en obligatorisk del av studiet på ca. 4 mnd. Og et utenlandsopphold er godkjent av utdanningen, har det ikke vært problem med finansiering av reise. Studentenes øvrige utgifter vil være noe boutgifter og utgifter relatert til mat og aktiviteter av ulik art.

Høgskolens utgifter er først og fremst knyttet opp mot veiledning og oppfølging av studentene. Det er i studienes fagplaner besluttet at studenter skal ha min. en time

veiledning pr. uke. I Norge er dette fra 2006 en del av praksisfeltets "normale" oppgaver, mens en fortsatt betaler for veiledning til private institusjoner og til steder i utlandet. Videre er det naturlig å gi noe kompensasjon til den kontaktpersonen høgskolen har engasjert til å følge opp studentene også utenom studietiden.

Studentene får et tilskott til ekstra boutgifter fra høgskolen tilsvarende det de ville fått om de måtte flytte i Norge. Videre dekker høgskolen en viss sum av vaksineutgiftene. Målet med dette tilskottet er å sikre seg at studentene tar de nødvendige vaksinene. Høgskolen stiller også krav om dokumentasjon for reiseforsikring som dekker hele oppholdet. Denne forsikringen dekker studentene selv.

I forhold til prosjektet Praksis i Palestina (PiP) fikk Balata Camp en sum til dekning av veiledning, bruk av hjelpemidler for studentene og andre ekstrakostnader forbundet med å ha studentene der. Pengene ble utbetalt etter avtale til driftsansvarlig for aktivitetssenteret.

Dr. Nabil Alawi fikk en sum for å være kontaktperson og tilretteligger for studentene og for å kompensere noe av den tiden han brukte på studentene. Siden 2010 var første gang det var studenter i Nablus, ble det en ekstra belastende oppgave.

Avdeling for Helse- og Sosialfag har et eget budsjett for internasjonalisering; i 2010 på kr. 160.000. Disse midlene brukes til bl.a. å dekke utgifter forbundet med praksisutplasseringer i utlandet. Ca. kr. 30.000 ble i 2010 brukt til å dekke de relevante utgiftene. I dette er ikke inkludert Erni Gustafsons opphold i Nablus.

PROJEKTET 'PRAXIS I PALESTINA' (PIP); HISTORIA OCH INNEHÅLL

Prosjektet startade med att projektledaren, Erni Gustafson, 2008, under en rundresa i Mellanöstern, kom att besöka Balatalägret. Denne, som under en lång tid varit anställd

på Högskolan i Lillehammers avdelning för utbildning av barnevernspedagoger insåg genast att det ville vara oerhört nyttigt för både dennes egna studenter samt eventuellt även för studenter i socialt arbete att få tillfälle att ha sin långvariga yrkespraktiska utbildningsdel i lägret. Här fanns alla typer av frågeställningar rörande barn, ungdom samt familjer representerade. En bättre plats att få träna sina samspelsfärdigheter och omsätta teoretiska kunskaper i praktisk verksamhet kunde denne svårligen tänka sig.

Väl tillbaka på högskolan tog Gustafson kontakt med ledaren för det Internationella kontoret, Inger Norbye, för att dryfta möjligheter att förverkliga projektet. Denne gav rådet att skriva en ansökan till avdelningsledningen med konkretiserad projektplan samt estimerad kostnad. Resultatet av denna ansökan var beviljande av 35 000 N.kr över en period på två år eller 4 omgångar studentgrupper. Önskermålet var att två grupper med studenter från vardera barnevern och socialt arbete skulle besöka lägret. Antalet för varje grupp sattes till minimum 4 och maximum 6-7. Den första gruppen barnevernsstudenter avslutade sin praktik i Palestina julen 2010.

Hösten 2009 reste ovannämnda Norbye och Gustafson till Nablus för diskussioner med lägrets och centrets administrativa ledning. I detta sammanhang hade Erni Gustafson också fått i gång ett samarbete med dr. Nabil Alawi, anställd på Engelska institutionen på *An Najah National University* i Nablus. Denne kom att spela en helt avgörande roll i det fortsatta arbete som förbindelselänk mellan Lillehammer och Balatalägret. Alawi kom även att delta på helt avgörande punkter i förberedelserna till projektets igångsättande hösten 2010. Tillsammans med Gustafson kom han senare att utgöra projektets ledningsteam. (Se nedan).

Bild 14. Projektteamets Erni Gustafson och Inger Norbye i mitten samt till höger YCC styrelseledare Tayseer Nasrallah och längst ut till höger teammedlem och Adviser Nabil Alawi i centrets aktivitetsrum. Närmast till vänster om Gustafson står sekreterare för internationella relationer, Mahmoud Subuh, samt lägrets direktör Fayez Arafat.

Förutom den grundläggande aktiviteten, att vara i kontinuerlig samvaro med barn, ungdom, familjer samt kollegor på centret, så besökte också studenterna andra flyktingläger runt om på västbanken. Jenin, Deheisha, Jeriko, Kalandia kan nämnas. Dessa studiebesök föll på Nabil Alawi att organisera i samarbete med centrets stab och ledning. Ett annat bidrag är organiseringen och planerandet för de två familjeplaceringar alla studenter erbjöds under praktikperioden. (Se mer om detta under rubriken Aktiviteter. Se även Bilaga IV). I tillägg har Nabil Alawi varit en ovärderlig samtalspartner i allt som gäller kunskap om utbildningsstruktur, kulturkunskap, politiska överväganden m.m.

När väl samarbetet var avtalat med Balatalägre och Nabil Alawi kunde man gå igång med rekrytering av studenter. Eftersom den första gruppen av barne-vernstudenterna skulle börja sin praktik i slutet av August 2010 så bestämdes det att denna inte skulle påbörjas förrän Ramadan och Id al Fitr var över, dvs. för detta år i mitten av september. På grund av de israeliska visumreglerna kunde ej heller praktiken vara längre än tre månader. (Vilket för övrigt är normalt för

utomlandspraktiserande studenter. För dem som är i Norge utgör praktikperioden lite över fyra månader).

I December 2009 gavs en första kort information till alla studenter om att det från och med 2010 ville erbjudas ytterligare en destination för studenter som önskade ha sin praxis utanför Norge, nämligen Palestina. Några veckor in på det nya året inviterades alla intresserade studenter till ett informationsmöte på högskolan. Detta leddes av Gustafson och Norbye. Studenterna fick se bilder från västbanken och Balatalägre. Det gavs grundläggande information om projektets tillkomst, historia, vad som ansågs som speciellt och värdefullt med praktik just i Palestina (jämfört exempelvis med att vara i ett flyktingläger i Libanon), vad som kunde förväntas vara läroutbyte samt naturligtvis en del om den politiska situationen i området.

Det gavs även information rörande logistik och ekonomiska ramar. Studenterna fick några veckor att smälta informationen och ombads ge besked om de var intresserade att gå vidare. Studenterna informerades om storleksbegränsningarna vilket innebar att om det blev färre än tre ansökare ville projektet skrinläggas och om det blev fler än åtta ville vi företa en screening som bestod av en intervju på engelska.

Utsovringen av lämpade studenter underlättades avsevärt av att alla studenter i det andra undervisningsåret i veckorna innan det slutliga avgörandet om vem som skulle få resa genomgick ett utbildningsmoment där de personliga egenskaperna sattes på prov. Under tre dagars tid skulle alla studenter organisera sig i grupper som i gemenskap skulle ombesörja aktiviteter för ca. 240 elever i 7,8,9 och 10 klass på en ungdomsskola. I detta utbildningsavsnitt blir studenterna satta i roller som skall träna dem i planläggning, i att vara kreativ med hänsyn till aktivitetsutformning, att använda sina personliga resurser i ett socialpedagogiskt

perspektiv samt inte minst vara i konkret kontakt med många barn i en ålder som ligger inom primärområdet för många barnevernspedagogers verksamhet.

På detta sätt utgjorde detta undervisningsprojekt en utmärkt 'test' på vilka studenter som kunde anses lämpade för olika typer av praktikplaceringar. För studenter som skall verka i ett palestinskt flyktingläger gäller att de måste ha en viss förmåga till egenaktivitet, till självständighet parat med förmåga till ansvarstagande, att kunna vara kreativ och uppfinningsrik samt naturligtvis förmåga till aktiv socialisering och samarbetsförmåga. Studenterna bör även för övrigt ha en robust personlighet med tanke på att de faktiskt skall verka under förhållanden som på olika sätt kan vara personligt krävande.

Av de ca. 20 studenter (av totalt 85) som kommit på informationsmötet valde 7 att låta sig interviewas. Efter intervjuen bortföll ytterligare en student. Därmed var det sex stycken som var bestämda på att de ville resa. Det var Ingvild 22 år, Jon Erik 24 år, Keziban 23 år, Tika 24 och Vigdis på 23 samt en student som drog sig ur projektet i loppet av sommaren. Projektledningen ansåg alla dessa som personligt lämpade att resa.

Några exakta kriterier var inte utställda förutom uppvisade goda färdigheter i muntlig engelska. I stället var det allmänna intrycket av studentens ambitioner, intresse, mognad och medvetenhet om situationen i Mellanöstern som avgjorde. Det vi hade gjort klart från början att det inte fanns någon 'klagoinstans' för de avgöranden som projektledningen tog och att heller ingen begrundan ville ges till dem som inte blev inviterade till intervju. Detta för att hela projektet i sin grund byggde på icke-byråkratiska eller instrumentella premisser.

De sex studenterna ombads så att delta i en mötesserie på fyra gånger innan avresa. Dessa möten användes till genomgång av Palestinas och palestiniernas historia i korta drag. I tillägg ombads studenterna att läsa boken *The other side of Israel* av den judiska författarinnan Susan Nathan (Nathan 2005). Denna bok är ett gott exempel på dokumenterande skönlitteratur. Författarinnan beskriver sina upplevelser av att bo i en palestinsk by i Israel. Boken innehåller många exempel på hur palestinier blir behandlade och denna från England och Sydafrika komna upplevelser av detta. Boken finns endast på engelska men detta har inte utgjort något problem.⁸ Boken blev föremål för samtal mellan studenter och Gustafson. Alla studenter har efter att ha läst boken menat att de lärt mycket och den har bidragit gott till förberedelserna inför resan.

Ingen av studenterna hade någon större kunskap om vare sig Palestina eller Israel eller konflikten dem emellan innan projektets start. Några hade dock anhöriga som hade större kunskaper som de delgivit.

I tillägg till detta så ägnades förberedelsemötena till att kort beröra kultur och levnadssätt i Mellanöstern. I det sammanhanget fick studenterna läsa utdrag av ett brev en ung syrisk man, hämtat från Barakat 1993,⁹ skrivit till sina föräldrar på tillfällig besök i USA som ett exempel på skillnaden i relationer barn, vuxna och barn, föräldrar. Det delades även ut en informationsbroschyr skriven på engelska av Nabil Alawi ämnad att delas ut till frivilliga från 'väst'. Denna broschyr omarbetades och redigerades så att den kom att passa högskolans studenter specifikt. Här finner studenterna en mängd nyttig information: Hur man kommer sig Israel, Nablus och Balata, generella råd om

⁸ Boken finns nu översatt till svenska.

⁹ Denna bok har sedan länge varit obligatoriskt pensum vid Mellanöstern och Nordafrikastudiet vid Historisk/Filosofisk fakultet, Universitetet i Oslo.

logi, pengar, kostnader för mat och andra varor, transport, telefon och Internet-möjligheter. Hur man gör vid sjukdom. Det ges råd om klädsel, och uppförande i allmänhet. Det finns en lista med nyttiga internetadresser för olika frågeställningar. Slutligen tas också den politiska och säkerhetsmässiga situationen upp kortfattat. Ett informationsark om väsentliga fakta om Balatalägret och dess historia delades även ut

Till slut användes god tid till att tala om praktiska ting av olika slag. Dessa möten leddes enbart av Erni Gustafson. Inger Norbye bestod under tiden med att ordna med alla praktiska ting som hade med ekonomi att göra samt det tidskonsumerande arbetet att upprätta avtal mellan högskolan och de andra samarbetsparterna.

En ytterligare förberedelse studenterna ombads göra var att för sig själva tänka över och göra en plan eller förteckning på aktiviteter de trodde, utifrån sina samlade kunskaper, ville kunna vara nyttiga och trevliga att göra tillsammans med barnen och ungdomarna. De blev också ombadade att begrunda varför de valt dessa aktiviteter utifrån teoretiska kunskaper. Denna förteckning genomgicks och diskuterades. Målsättningen var att studenterna skulle ta med sig denna till Balatalägret för att idéerna så skulle kunna inarbetas i de planer som man kom överens om med lägrets personal.

En del av projektet var att studenterna starkt uppmanades att använda uppehållet i Palestina som en databas för den bacheloruppsatts på ca. 7500 – 8600 ord som skall skrivas av alla stunder i slutet av tredje året. Av formella grunder kunde inte studenterna påläggas skriva med en förutbestämd tematik men projektledningen underströk att innehållet i uppsatsen borde vara, om inte direkt knutet till flyktingar i Palestina, så i alla fall knutet till närliggande tema som exv. barn med post-

trauma stresssymptom, flyktingproblematik, barn i utvecklingsländer, familje-problematik, pedagogiska aspekter att arbeta med främmandespråkliga m.m. Studenterna gavs därför råd att redan under sin praktik tänka på uppsatsskrivandet, tema, innehåll etc. så att de aktivt kunde samla information och data. Detta inkluderade att använda sig av den databas *An-Najah* universitetets bibliotek utgör. Inga av studenterna uppgav någon opposition till frågan om temaönskemålet.

Projektets unika karaktär

I detta sammanhang bör det nämnas att det, i alla fall för denna rapportens författare, är okänt om något liknande projekt förut förekommit. Detta vare sig i Norge, Norden eller Europa i övrigt. Det kan med viss säkerhet konstateras att detta projekt är speciellt i flera olika avseenden. Sammantaget ger det grund att anta att projektet är relativt unikt.

För det första är det ett genuint **solidaritets**projekt. Det är utarbetat och framsprunget ur en känsla av samarbete på lika villkor, om än med något olika utgångspunkter. Det är **inte** ett hjälpprojekt utan en samverkansföretagande där parterna har lika stort ansvar och lika möjligheter att påverka och utveckla projektet. Att själva inspirationen kommer från en av de norska deltagarna är bara naturligt då ju palestinier har färre möjligheter att resa och göra utomlandsbesök än vi i Norden, och då ju heller inte har samma möjligheter att sätta eventuella tankar och idéer ut i praktisk verklighet.

För det andra är det ett **utbildnings**projekt. Det är inte fråga om att sända frivilliga volontärer till oavlönat arbete i en frivillig- eller hjälporganisations regi. Praktiken är monitorerad, genomförd och evaluerad på i princip samma sätt som vad gäller alla studenter inom respektive utbildning. Praktiken är en del av det som leder till en officiell legitimation, med en formell evaluering i slutet av perioden, vilket leder

fram till en av staten och departementet godkänd utbildning.

För det tredje skall, som ovan redogjorts för, studenterna **inte** endast vara **observatörer** eller 'antropologer' eller dilettantforskare. De skall delta, aktivt, i direkt interaktion med barn och ungdom (se ovan ang. "observerande deltagelse"). De samarbetar med centrets stab och de skall lära av alla parter. Personer i staben är vägledare, i projektet kallat kontaktpersoner, med Nabil Alawi som Adviser. Dessa är på ett sätt högskolans representanter samtidigt som de naturligtvis representerar flyktinglägret. Personalen vill även ha en pedagogisk/didaktisk funktion.

Tiden är en fjärde faktor. Uppehållet är betydligt längre än vad som annars brukar vara fallet med studenter i Palestina. Som oftast är dessa av betydligt kortare varighet, kanske bara en till två veckor. De längre uppehållen är för frivilliga eller anställda från utlandet. Palestinierna själva uttrycker att det från deras sida ses med mycket stor tillfredsställelse att uppehållet är så pass långvarigt. Det blir en helt annan typ av relation än den de får med mer distanserade och observerande data-insamlade forskare som utför sin forskning i ljuset av ett personlig karriärbyggande.

Uppgifter och förväntningar knutet till projektets olika deltagare.

Studenterna förväntades visa intresse och kreativitet i sitt umgänge med barn, ungdom, föräldrar och personal. Det förväntades att de reflekterade över kulturskillnader och att de anpassade sitt uppförande till den kultur de trätt in i som gäster. Yrkesmässig reflexion, (dvs. enskild och gruppbaserad reflektion över observerande företeelser och händelser i samspelet med barn, ungdomar och personal på centret) samt uppövande av förmåga till argumentation och förmåga till att ge teoretiska belägg för val av

aktiviteter ansågs vara viktiga aspekter. Detta testades ut speciellt på de fasta vägledningsmötena varje Torsdag. Byggande av personlig kompetens på grundval av framtida yrkesmässiga utmaningar är en annan av barnevernsstudiets hörnpelare.

Tillgodogörelse av personliga erfarenheter och en kritisk distans till eget tanke- och handlingssätt är förhållanden som även studenterna i Palestina förväntas reflektera över. I så hänseende förväntades studenterna föra en personlig och privat logg där de skriver in sina reflexioner över händelser, situationer och eget beteende.

För övrigt var ett allmänt kunskapssökande något som projektledningen och Adviser önskade framälka hos studenterna.

Projektledningsteam. Projektets leddes hela tiden av ett Projektteam (Pt) bestående av Erni Gustafson och Nabil Alawi. Gustafson var tillika Projektledare och Alawi även Adviser. Teamets uppgift var att agera med framförhållning i planeringsarbetet, ombesörja att de olika rollinnehavarna hade information nog att kunna leverera de tjänster och stödåtgärder som utgjorde den praktiska appliceringen av avtalet mellan centret och lägre ledning, med Adviser och Högskolan. Projektledning hade hela tiden det övergripande ansvaret för att projektet leddes enligt de principer som överenskommit och avtalats. Det ålade även projektledningen att hela tiden följa upp och evaluera och – om så behövdes – vägleda de andra rollinnehavarna när så kunde anses nödvändigt.

Erni Gustafson vistades på plats under de fyra första veckorna. Han var även tillstädes fyra dagar före studenterna anlände Palestina för att tillrättalägga för deras ankomst samt tog emot dem på Ben Gurionflygplatsen i Tel Aviv.

Det var mycket lyckligt att det avsatts så pass god tid för att närvara fysiskt på plats då det visades behövas otaliga samarbetsmöten, planläggningssamtal och olika typer vägledning för att projektet skulle utvecklas på ett optimal sätt. Det visade sig att det är många mindre och större skillnader i kultur i en otal olika sakfrågor som blir synliga först under konkret arbete på plats. Det var väldigt viktigt att en representant för högskolan och det pedagogiska/didaktiska tänkandet i Norge i allmänhet hade ett 'hands on'-förhållning-sätt i flera frågor. Det kunde gälla allt från ifrån olika nyanser i det muslimska samhället av förväntningar till hur män och kvinnor hälsar på varandra till skillnader i referenser för auktoritet och akademisk standard.

Efter tag utvecklades det en 'horisontsammansmältning' sagt med Gadamer, men det är en viktig erfarenhet att man vigde dessa frågor en viss tid till diskussion. Utan direkt fysisk närvaro av en representant från projektledningen är det en stark misstanke att projektet, om inte spåra ut totalt och misslyckats, så i alla fall mycket alvarligt kunnat skadas.

Adviser förväntades utgöra den praktiska länken mellan projektledning och Balatalägrets olika myndighetspersoner. Han förväntades även ombesörja många av de praktiska göromålen vad gäller olika typer planarbete och logistik. Vidare var hans uppgift att delta på alla Torsdagsmöten och, efter att Erni Gustafson återvänt till Norge, leda dessa. Dessutom var han, vid sidan av de Personliga kontakterna, den som skulle evaluera studenterna på plats och underskriva det obligatoriska evaluerings-schemat för varje student. Vidare skulle denne överlämna och samla in de av projektets frågeschema som ej var riktade till studenterna. (Se bilaga V). Han skulle även företa en interview med de familjer studenterna vistats hos.

Denne är även använd som språkkonsulent både före, under och efter själva praktikplaceringen. Exv. användes hans exelenta engelsk/amerikanska språkkunskaper till att få interviewschema korrekta. Nabil Alawi vill även bli en ovärderlig tillgång när projektet senare skall presenteras i artikelform för en internationell publik.

Slutligen var dennes uppgift att även ge råd till Gustafson i alla större eller mindre frågor denne fann det nödvändigt.

Dr. Nabil Alawi har visat sig vara en ovärderlig tillgång. Inte bara för att denne är kännare av både lokal och västerländsk kultur (har i flera år bl.a. studerat i USA) och innehar på grund av detta god kunskap om hur 'vi i väst' tänker och uppträder. Detta gjorde att han kunde översätta projektledningens intentioner och önskingar för de lokala samarbetspartnerna. Dessutom är han expert i det engelska språket varför den dagliga kommunikationen underlättades oerhört. Vidare har tillgången till ett mycket stora nätverk av kollegor, vänner och bekanta vilket öppnat många portar. Detta har medverkat till att genomförandet av projektet underlättats i betydande grad. Naturligtvis har även dennes akademiska status medverkat i stor grad till projektets genomförande.

Bild 15. Adviser och teamledningsmedlem
Dr. Nabil Alawi

De Personliga kontakterna Rami Jareem och Feisal Saleh skulle i den praktiska

vardagen på centret bistå och vägleda studenterna. Deras uppgift var att utgöra resurspersoner som studenterna kunde ty sig till vid behov, vara samtalspartners samt delta på Torsdagsmötena för att där både lämna sina egna och ta emot synpunkter som rörde studenternas praktikarbete.

Bild 16. De Personliga kontakterna och universitetsstudenterna Feisal Saleh, Rami Jareem samt fast anställda logistikansvarig Mustafa Farah.

Då de båda kontaktpersonerna också var studenter på universitetet (den ene även så student till Nabil Alawi) var kontaktpunkterna många. Men det innebar även att de inte alltid kunde vara på plats med studenterna. En annan av centrets anställda, Mustafa Farah, fick därmed i praktiken en hjälpsam funktion för studenterna och visade sig bli en betydande 'kamrat', stöd och 'följeslagare'. Rent pragmatiskt var det därför naturligt att betrakta denne som en av de Personliga kontakterna även om den formella positionen var en annan än de övriga tvås.

Bild 17. Styrelseordförande Tayseer Nasrallah.

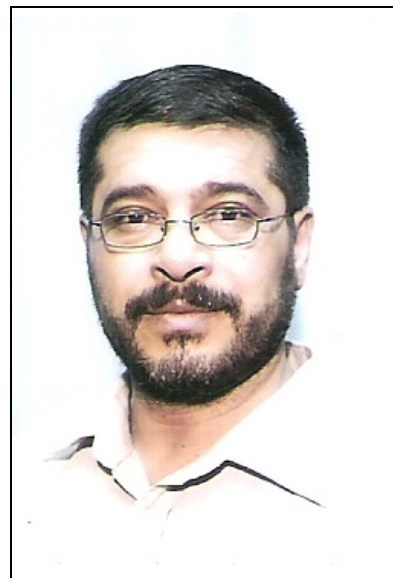

Bild 18. Direktör Fayeze Arafat

Centrets och lägrets ledning, vilka huvudsakligen består av styrelseordförande Tayseer Nasrallah, direktör Fayeze Arafat samt ansvarig rörande Internationella relationer Mahmoud Subuh, uppgift var att utgöra de formella avtalspartnerna till Högskolan i Lillehammer och projektledningen.

De ledande personerna hade det övergripande ansvaret för studenternas säkerhet och välbefinnande men de vistades i lägret och i arrangemang initierat av centret eller centrets personal.

Centerledningens representanter förväntades även ge kommentarer på frågor i projektets utvärderingsschema.

AKTIVITETER.

När studenterna anlät Balatalägreträ inträdde en period präglad av informationsmöten och presentation av kommande medarbetare och ledning i Balatalägreträ. Dessutom förekom, som kutymen föreskriver i denna region av världen, en hel del mer officiellt präglade presentationer av studenterna inför olika institutioners representanter och ansvariga. En presentation av Advisers ordinarie arbetsplats, *An Najah* universitetet och dess olika campus och faciliteter hörde till dessa. Nyttigt var även presentationen av dess bibliotek av universitetets huvudbibliotekarie.

Vidare genomfördes en guidad tur genom de gamla stadsdelarna i Nablus. Studenterna fick ta i närmare eftersyn souken, rester från tidig historia samt även de minnesmärken över fallna frihetskämpars strider med den israeliska ockupationsarmén som finns på ett flertal platser i de äldre stadsdelarna som ju tillika är staden Nablus kärna. Dessutom företogs en rundvandring i själva lägreträ för att studenterna skall ges ett första intryck av sin 'arbetsplats'.

Som tidigare nämnts hade studenterna möjlighet att i god tid före resa till Palestina att gå igenom ett Aktivitetsprogram som tillika är en generell studieplan omfattande hela praktikperioden (Se bilaga III). Denna blev i den första omgången förändrad en smula innan den slutliga fastställdes under studenterna andra dag i Palestina. Senare kompletterades denna plan av centrets egna aktivitetsöversikter för internverksamheten. På grund av olika omständigheter så blev dessa översikter få och ofullständiga under studenternas vistelse i centret.

Planen innehåller kortfattat vad som vill hända under aktuell vecka. Det betyder att alla veckor innehåller en rubrik med "Aktiviteter i Balatalägreträ". Detta är

kärnan, grunden och basen för hela praxisverksamheten. Eftersom centret håller öppet när barn och ungdom är fria från skola så bestämdes att studenternas reglerade arbetstid skulle var från ca. 12.00 till ca 18.00. I tillägg kom samtal och planarbete med personalen som gärna kan föregå på förmiddagen. Varje torsdag kl. 10.00 förekom vägledningssamtal med studenter, kontaktpersoner och Adviser. Under de första veckorna deltog även projektledaren då denne under första perioden vistades på plats. Senare deltog han delvis även via Internet.

Dessa samtal skulle, som generellt anges för alla studenter i praktiken, förberedas av studenterna själva. De förväntades vara aktiva och frågande. Eftersom tiden är fastsatt på förhand vill inte detta behöva utgöra något problem. För kontaktpersonernas del visades att de behövde en viss inkörningsperiod för att förstå vad som förväntades av dem. Detta gällde även Adviser. Det hade i början genomgått detaljerat av projektledare men som alltid är det den faktiska praktiseringen och modellinlärandet som är avgörande. Efter ett tag så hade alla fått tag på sina roller och förväntningarna till dessa.

För att lättare kunna fungera som vägledare efter att Gustafson återvände till Norge så ombads studenterna använda en observationsguide, utformad av Dr. Alawi (bilaga IX). Denna innehåller fyra rubriker; a/ 'neutral' konkret beskrivning av en situation, b/ vilka val av tolkning av situationen studenterna gjort av samma situation, c/ vilken typ av teori som kan anses relevant för att förstå situationen, d/ hur studenterna valt att hantera situationen.

Projektledaren gjorde i tillägg studenterna uppmärksamma på att en liknande, något förenklad tvådelad observationsrapport, en del med faktisk, "neutral" beskrivning och en del där man anger sin tolkning och sina subjektiva tankar kring det observerade, hade de faktiskt redan stiftat bekantskap

med i den reguljära undervisningen. (Det som i antropologi och etnologi bestäms som ”beskrivande og analytiske feltnotater” Ringdal 2007, s. 207).

Bild 19. Studenter under introduktionsföreläsning i Balatalägre tillsammans med personal från YCC. Mustafa Farah berättar

Det poängterades att detta inte var någon sorts kontrollredskap utan syftet var att underlätta för Adviser i dennes vägledargärning. Men det underströks också att det kunna vara av stort värde för studenterna att kunna ’sätta in’ sina observationer i en struktur. Dessutom ville de skriva observationsschemana utgöra en värdefull källa för dem själva när de senare skulle skriva sin Bachelorsuppsatts samt inte minst när de efter praktiktiden i Palestina skulle skriva den obligatoriska praktikuppsatts (Bilaga VIII) som utgör den sista delen i praktikstudiet och vilken även skall bedömas för att praktikämnet skall anses godkänt.

De ifyllda schemana samlades in av Adviser för att kunna användas som datamaterial vid rapportskrivningen. De olika aktiviteterna bestod av fyra olika slag, vilka skall genomgå nedan.

Bild 20. Studenter på tur i gamla stadsdelens souk tillsammans med YCC:s logistikansvarig Mustafa Farah.

Basaktiviter

Det visade sig att de första veckorna kom att präglas av ett sökande efter aktiviteter som studenterna kunde placeras in i. De hade behov att göra sig allmänt kända med omgivningarna, barnen och de anställda på centret. Det är även så att centret har som rutin att efter varje års avslutning av *Ramadan* samla centerledningen till planeringsmöte för det kommande året. Då studenterna anlät precis efter högtidens slut kunde de inte träda in i någon av de olika aktivitetsalternativen innan personalen hade haft sina planeringssamtal där studenternas vistelse var en del av agendan. (Det var ju första gången man skulle ha ’riktiga’ studenter och inte bara volontärer under så pass lång tid.)

Bild 21 Fint att få rita.

Vid tredje veckas Torsdagsmöte togs det upp av projektledare att det nu var hög tid att studenterna kom igång med mer

målinriktade och organiserade aktiviteter. Det var även det första mötet där alla Personliga kontakter deltog och dessa kunde konfirmera att det nu lät sig göras.

Efter hand utvecklades det ett både formellt och ett mer informellt mönster av aktiviteter och sysselsättningsåtgärder mellan studenterna och barnen. Under ca. en månads tid hämmades tyvärr detta av att många av barnen inte kom till centret pga. att de var hemma när alla skolorna i lägret drabbades av en strejk bland den FN-anställda personalen. Tydligt insåg inte alla föräldrar att det är skillnad på att deras barn går i skola och att de deltar i den skolfritidsordning som centret bedriver.

Katharistanken är mest utpräglad i de dramagrupper (psykodrama?) som en av centrets aktivtetsledare driver. Barnen dramatiserar i dessa grupper vardagliga situationer som sedan diskuteras. Exempelvis kan man spela upp en situation med stenkastning (på israeliska soldater) eller vad barnen känner om ett hus börjar brinna. Man önskar att barnen skall 'gå in i sig själva' och känna efter. Studenterna var med om detta endast ett fåtal gånger men menar att detta är något som gott kan intensifieras med nästa grupp studenter.

Barnen på centret erbjuds att vara med på fotoworkshop. Barnen får olika uppgifter de skall utföra med utdelad teknisk apparatur. Tanken bakom är att barnen skall lära sig uttrycka sig estetiskt och 'dokumentera'.

Samma tanke ligger bakom teckningsaktiviteter. Detta har varit en av de aktiviteter studenterna varit mest tillsammans med barnen.

Bokläsande är en liknande sysselsättning. Också detta var något som studenterna deltog i stor grad i – både på arabiska och på engelska. Man blir läst för och läser för!

Det hände att dessa sessioner utvecklades till sångstunder där barnen först sjöng på arabiska för studenterna för att så de sjöng norska barnsånger.

Till centret kom även en extern aktivtetsledare vilken berättade uppbyggliga berättelser och sagor som stärker nationalkänslan hos de palestinska barnen. Denne var duktig till att involvera barnen och använde fysiska lekar som uppvärmning. För studenterna var det inte helt lätt att vara med då allt skedde på arabiska.

Barnen fick tillfälle att lära dans, då främst den palestinska nationaldansen Dabka.

Man fick också vara med på drama-workshop som gick ut på att lära vilka typer av aktiviteter av detta slag man kan göra med barn.

En typ av 'småaktivitet' som studenterna hela tiden bedrev var att man gick till den teateravdelning som finns på centret och där lekt en del lekar med de mindre barnen. Både norska och palestinska.

'Småaktiviter' skedde även i centrets bibliotek. Även här var lekar med barnen den huvudsakliga aktiviteten. Kurragömma, 'fruitsallad' m.m. I biblioteket såg man även på barnfilm.

Det var även besök av palestinska musiker från Irland som har spelat med barnen och visat fram instrument av olika slag.

Studenterna deltagit i ett av centret styrt program med 'leadership-training'. Detta program var ägnat att lära upp frivilliga medarbetare till att bli bättre ledare i olika slags organisationer, inte bara i centret.

Några av studenterna var med på språktimmar där man utväxlat kunskaper i engelska, arabiska och norska. Någon av studenterna blev under de tre månade

praktiken varade bemerkelsevärdigt duktiga i arabiska. I så hög grad att de kunde (för)handla med personalen i affärer och liknande.

Studenterna deltog också i mottagandet av olika typer av besök till lägret. Det var många typer grupper. Ett slag var det man kalla 'kunskapsturister'. Dessa organiseras av diverse utländska och palestinska kommersiella organisationer. Andra var grupper från intresse-organisationer, fackföreningar, politiska partier etc. från mestadels västerlandet. Under den tid studenterna vistades i Balatalägre besöktes det av flera norska delegationer av både politisk och facklig art. Under dessa besök brukar gästerna bli guidade runt i lägret. Studenterna deltog ofta i dessa turer.

Bild 22. 'Hjärteprojektet' var en enkel lekaktivitet som studenterna initierade och deltog i början av praktikperioden. Studenterna blev inspirerade av en popsång och lärde några elever göra ett hjärta med händerna. Så tog man bilder på barnen och visade upp dem.

En gång i veckan spelade Jon Erik fotboll med de frivilliga medarbetarna och med en del av barnen och ungdomarna. Det uppstod en vansklighet i det att direktören för centret inte önskade att flickorna skulle spela fotboll och absolut inte med de andra pojkeleverna. Det kan antas att det var religiösa/kulturella skäl men detta tematiserades aldrig.

Bild 23 Så vidgades det till att man ställde upp både vuxna och barn som gjorde hjärtecknet framför kameran. På ett sätt blev detta studenternas eget 'signum' som de satte på sin verksamhet. Hjärtegott och hjärtligt!

Aktivitet 'Pussel' var en aktivitet studenterna planerade över lite längre tid. 'Pusslet' var något som började med en ide' studenterna hade om att låta barnen göra ett collage. Av olika orsaker så ändrades det till att eleverna skulle fylla i stora 'pusselbitar' med teckningar omkring två tema; 'Hem och Familj' samt 'Balatalägre'. Eleverna skulle teckna vad de tänkte på med hänsyn till de två temata. Som bilderna visar genererade det stort engagemang och en liten utställning efteråt som visas på bilderna nedan.

Bild 24 Pussel ritas.

Studenterna har i flera olika omgångar varit på de UNWRA-drivna skolorna för att ha aktiviteter med barnen. De har lärt ut origami, haft orienteringslekar ute, lekt 'slå på ring' och diverse andra lekar med 'rock-ring'. Vid ett tillfälle slumpade sig så att de fick ansvar för 250 sexåringar. Då var det 'Hajen kommer' som gällde.

Av mer vuxenorienterade aktiviteter kan nämnas samtal med kvinnor som berättat om sina problem med sina barn. Det var ovisst för studenterna varför de blev ombedda att tala med dessa kvinnorna. På studenterna verkade det som om de frågade efter hjälp men man lyckades aldrig utröna riktigt med vad.

Man deltog i teckningsworkshop för kvinnor där även där ändamålet var att få uttrycka sig (få utlopp för känslor?). Det lades upp som att få utlopp för sina konstnärliga sidor.

I förbindelse med Fångarnas dag så deltog studenterna i att skriva brev till fångar (endast israeliska fångelser!) för att inge dessa hopp och stöd.

Bild 25 Pusslet är färdigt.

Förutom alla de ting som föregått i lägret i förhållande till barn och ungdom har studenterna även varit tillsammans med de anställda och de frivilligt arbetande.

Efter att barn och ungdom lämnat centret har studenterna i hög grad umgåtts med de frivilliga. Även här har man haft 'lekar' men naturligtvis även haft vuxna aktiviteter som kortspel, samtal om 'allt mellan himmel och jord'. Detta gjorde att studenterna fick en mycket god kontakt med de anställda och på så vis fick stor inblick i hur centret drives och även erhöll stor och ingående kultur- och samhällskunskap.

Även de anställdas frukost och luncher var studenterna deltagare av. De anser själva

de under dessa lärde mycket om palestinska seder och vardagskultur.

Förutom utflykter till flera flyktingläger runt på Väst-banken besökte studenterna även ett teater i Ramallah och ett i Jenin, gravarna till poeten Mahmoud Darwish och Yasser Arafat. Ett besök i Aida-lägret i Betlehem inkluderade en visning av kortfilmer barnen där hade gjort. En filmfestival gick av stapeln på An Najah-universitet i början av praktikperioden. Vidare bevistade studenterna några av Nabil Alawis föreläsningar.

Studenter och någon ur personal besökte Jeriko hela tre gånger, inkluderat bl.a. Hishampalatset och Spanska parken.

Bild 26. Flitig elev.

Studenterna var även inviterade med till många festligheter hos de anställda. De var med på födelsedagar och en av studenternas egen födelsedag blev firat behörigt firad. I samband med bland annat dessa har band knutits av också personlig art som antagligen vill kvarstå länge efter att studenterna lämnat Palestina.

Studenterna var även med på massbröllop med 50 par i regi av Nablus stad med musik och dans till.

Till slut var det en magnifik avskeds- och avslutningssermoni som centerledningen och Adviser Nabil Alawi ledde. Här var det dabkauppvisning, ett barn som spelade gitarr, samt många tal. Det var frågelekar och en film visades som de anställda tagit under studenternas uppehåll. Diplom och presenter delades ut.

Föredrag

Som en del av basaktiviteterna skulle även varje student en gång under uppehållet, med fördel mot slutet, hålla ett ca. 20 minuters föredrag för personalen. Det kunde vara i mindre grupper, två eller tre, men i så fall med motsvarande längd. Adviser ville vara en observatör av detta. Detta föredrag skulle ta utgångspunkt i någon konkret frågeställning för centret, antingen av principiell art eller något som var mer situationsbetingat. Val av tema skulle ske genom samarbete med personalen så att det ville vara relevant för dessa. Studenterna uppmanades anpassa sitt begreppsbruk och allmänna nivå till sin publik. Inte för högt – och inte heller för lågt! Det väsentliga var att de skulle underbygga föredragets tematik med relevant teori hämtat från eget studium. Tema, ämne och innehåll i kortform skulle sändas projektledaren i Norge för kännedom innan föredragen hölls.

Bild 27. Jon Erik och Vigdis

De aktuella föredragen blev hållna i slutet av praktikperioden med en del av staben samt de personliga kontakterna och Adviser som publik. Studenterna delade sig i två grupper.

Jon och Vigdis tema var Användning av aktiviteter för att främja uppfostran, bildning och socialisering.

Bild 28. Keziban, Tika och Ingvild.

Tika, Keziban och Ingvilds tema kretsade kring resiliensstänkande, anknytnings- och mentaliseringsteori

Bild 29. Diskussion av föredrag. Mahmoud Subuh och annan personal.

Förutom basaktiviteterna så var det tre olika aktiviteter som genomfördes under (det första) praxisuppehållet.

1. Familjeplacering

Varje student erbjöds att bli placerad i två omgångar hos två olika familjer om en vecka vardera. Under dessa veckor skulle de bo och uppehålla sig i 'sin' familj på linje med övriga familjemedlemmar. Bakgrunden för denna lite otraditionella

form för 'med-levarskaps'aktivitet var att studenternas skulle ges tillfälle att helt konkret komma in 'under huden' på hur det kan te sig att vara flykting. Att få en grundläggande existentiell upplevelse av hur det kan vara att bo och leva sitt liv som palestinsk flykting. Detta kan anses helt i linje med projektets explicita målsättning om att studenterna inte skall vara neutrala observatörer utan leva med och leva i den omgivning de befinner sig. Att få lov att bo tillsammans med familjerna ville ge studenterna en unik möjlighet att förstå och känna hur situationen kan te sig för de barn och ungdomar de arbetar med på centret.

Studenterna var inför dessa placeringar allmänt nervösa. Hur skulle detta gå? De erfarenheter som så långt gjorts visar att ledningen måste göra placeringen helt frivillig men med uppmaning att 'pröva på'. Detta som en följd av den mycket höga ångestnivå flera av studenterna visade i början av vistelsen i vetskopen att de skulle 'bli tvungna' att bo i en främmande familjs hem och inte på centret med varandra. Vi återkommer mer till detta nedan under punkten "Erfarenheter och revideringar under i projektets fortgång".

2. Studiebesök.

Bild 30. Centret i Jenin flyktingläger

I några av veckorna besökes andra flyktingläger: bl.a. Deiheisa utanför Betlehem, Jenin, Jeriko och Kalandia. Redan i början av planarbetet var det en målsättning att studenterna skulle ges tillfälle att skaffa egna kunskaper, att få egna intryck av den allmänna sociala och

politiska situationen på Västbanken samt att de skulle beredas tillfälle att jämföra 'sitt' arbete i Balata med några andra läger. Att studera likheter och skillnader. Dessa utflykter hade således en både pedagogisk/didaktisk sida samt en vad man kan kalla allmänbildande komponent.

Bild 31. Barnen är nyfikna på oss besökare. Jenin.

3. Studieresa.

Bild 32. Deir al-Assad

Studenterna genomförde under första delen av sin vistelse en fyra dagars studieresa till flera städer och samhällen i norra Israel (eller 48 Palestina som palestinierna själva ofta kallar det område som nu existerar under beteckningen 'Israel'). Det besökta området, som ofta i Israel kallas 'triangeln' bebos i ovanligt hög grad av antingen en majoritet palestinier eller av en starkt blandad befolkning. I något mindre grad präglas det av rent judiskisraelska bosättningar. Här kan nämnas städer och samhällen som Nasaret, Haifa. Umm al Fahm, Acco, Sacchnin, Kfar Kanna, Deir al-Assad samt området runt Gennesarets

sjö¹⁰ – alla platser som besöktes. En evaluering av denna resa följer nedan.

Bild 33. Deir al-Assad

Bild 34. Hamnen i Acco.

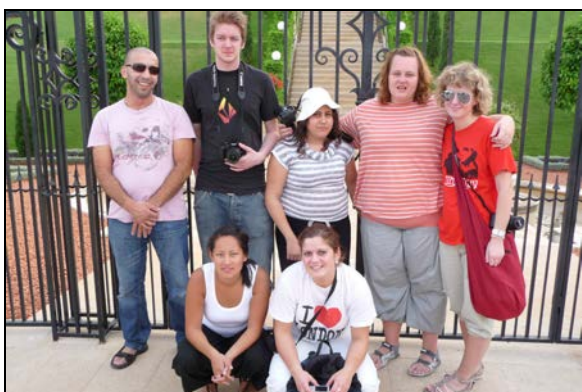

Bild 35. Första gruppens studenter med chaufför och guide i Haifa.

4. Frivecka.

Mitt i perioden har studenterna, som vanlig praxis är för alla studenter utomlands, en vecka till fri disposition. Detta ges

¹⁰ Palestinierna benämner det Tiberias sjö. Detta på grund av att de bibliska namnen Galiléen, Judéen och Samarien är en del av det israeliska koloniala terminologin; de judiska israelerna kallar således sjön för Galileiska sjön.

studenter då vistelsen i olika institutioner utomlands oftast kan vara av ganska 'intensiv' natur och att det därför bör ges tillfälle till en tids avkoppling och fritid, något som ju studenterna i Norge normalt får under kvällar och helger. Studentgruppen valde Tel Aviv som sitt 'feriemål'.

5. Avslutning av praktiken.

Praktikperioden avslutades med att man avvecklade sina relationer till barnen och ungdomarna på ett sätt som skapade så lite separationsångest som möjligt. Det företogs diverse avskedstillställningar och lokal press skrev om saken. Till slut samlas kontaktpersonerna, Adviser och studenter för att gemensamt genomgå det standardiserade evalueringsschemat (Bilaga VII).

Väl hemkomna på Högskolan i Lillehammer gick studenterna in i den gemensamma efterpraktikperioden där de på olika sätt, inför medstudenter och undervisningspersonal, lade fram och redogör för sina intryck och erfarenheter.

EVALUERINGSRESULTAT

A/ Standardiserat evalueringsschema. (Nedskrivet av Adviser Nabil Alawi.)

Det anges här kortfattat svaren på det standardiserade evalueringsschema alla vägledare förväntas fylla i tillsammans med studenterna. (Bilaga VII). Svaren för de fem studenterna var i stort sett identiska.

Första rubrik frågar om lärokontraktet som studenterna skall förfärdiga i loppet av de tre första veckorna är använt. Svaret härpå var ja. På frågan om målen uppnåtts var svaret i stort sett detta: "to a remarkable degree. I think that her goals are achieved and she feels happy about the learning outcomes."

Nästa rubrik behandlar förmåga till samarbete, att följa instruktioner, att utvisa empati med klienterna m.m. Här följer evalueringen av en av studenterna, de andra skiljer sig inte i någon avgörande grad: *“The student was very diligent and alert and faithful to appointments and activities. The student became accustomed to her surroundings in a quick and rewarding way. She proved to be daring, articulate and courageous. X is an initiator and an outspoken person.*

She became well-liked by the children and her affable personality and warm reception of children were very much appreciated by the people of the Centre and the kids.”

En tredje rubrik går in på studentens lärandepotential. Frågorna rör intresse, engagemang, förmåga att identifiera olika klienttyper, arbeta metodiskt samt dokumentera sitt arbete, vara flexibel samt förmåga att delta i den professionella diskussionen på arbetsplatsen.

Om en av studenterna skrives följande; *”She attended all meetings and she was given proper advice on how to document information and how to learn from the gained experiences.*

She was able to overcome the language barrier by keen observation and practical involvement with the children. X has a talent for languages and she was able to learn some Arabic phrases and salutation remarks.

Children participated in activities willingly and the student was given broad choices of activities to choose from. She chose what was proper to her learning needs. Children who participated in the activities were not the same; there was frequent change.

She maintained a log and she took pictures of the different activities. As for documentation; she was given instructions on how to document her research.”

En annan student var till en början lite skygg men utvecklade sig anmärkningsvärt; *“X was shy and hesitant when she arrived but she was able to overcome her hesitancy and to be involved in activities with some charisma.*

The Director of the Centre noticed that X was remarkable in her ability to be involved after being detached and shy. She also became more concerned with the children’s needs and expectations.”

Om en tredje student skrives: *“X spent more time with families that the rest of her classmates and this is generally attributed to her ability to cross the cultural differences with much enthusiasm.”*

Och efter ett tag blev studenten också *“more concerned with the children’s needs and expectations as she spent more time with the children at YCC.”*

Inga studenter hade någon frånvaro att tala om.

B/ Kommentarer på lärokontrakt

Studenternas egna kommentarer, företaget på slutet av praktiken på vad de skrivit i lärokontraktet i början av perioden, rör i allmänhet mest målen, hur de uppnåts och varför de i förekommande fall inte uppnåts. Målen är av både yrkes-mässig och mer personlig art men med det senare satt in i en professionell kompetens-kontext.

Nedan följer ett urval av citat som kan anses belysa flera viktiga målsättningar de olika studenterna satt sig i begynnelsen av praktikperioden. Inga språkliga eller andra redigeringar i har gjorts.

En student skriver; *”når det kommer til faglige problemstillinger, syns jeg situasjonen aktualiserer mange. Men den viktigste er jo om bruken av aktiviteter i arbeid med barn og unge, og hvor viktig det er å planlegge å utføre gode aktiviteter,*

som barna virkelig kan få utbytte av. At barn kan få følelsen av å mestre en aktivitet, og tegning er en god måte for barn å kommunisere på, og at barna kan bli utfordret og at de må bruke hjernen litt. Det er utrolig viktig, og man må ikke undervurdere viktigheten av dette. Jeg har virkelig sett at barn kan få utbytte av aktiviteter her, og jeg har også sett mindre gode aktiviteter og hvorfor man ikke skal bruke aktiviteter kun i det formålet å bruke tid!”

En student hadde som mål att skilja mellan att vara privat och att vara personlig. *”I og med at gruppa kun bor en etasje opp, og da har jobben bare noen trappetrinn ned, så er det til tider vanskelig for meg å kunne skille mellom den personlige meg og den profesjonelle meg. Jeg har måttet til tider skjerve meg for å kunne framstå som mer profesjonell, og da ikke vise at jeg for eksempel har hatt en dårlig dag så langt. Også har personlige spørsmål kommet opp når jeg har snakket med de ansatte på senteret. Da har jeg måttet ty til å være personlig, og glemme den profesjonelle rollen for en stund. Dette har jeg sett på som en utfordring, og det har til tider gått imot mine personlige mål for praksisperioden.”*

Liknande önskemål om att kunna vara engagerad men ändå vara sig själv uttrycker en av studenterna genom att i kontraktet uttrycka önskemål om att kunna *”sette grenser på det profesjonelle og det personlige/ emosjonelle innenfor en situasjon. Jeg kan lett bli følelsesmessig engasjert og da kanskje glemme min rolle som jeg har der og da.”*

Kommentaren på praktikperiodens slut är att: *”dette var noe av det jeg var mest redd for, hvordan skulle jeg takle dette. Men det har gått meget bra, det jeg bestemte meg for var å ikke se på disse barna annerledes. Se dem som de barna som de er. Men det har vært til tider der jeg har opplevd at jeg har fått en klump i halsen å*

tenkt. Men jar har holdt tunga i munnen, og gjort det som er best for i situasjonen, og ikke minst, gjort det som er best for barnet.”

Andra mål som är uppnådda är att behärska kommunikation och kroppsspråk; *”et mål jeg derimot har nådd, er kommunikasjon og kroppsspråk. Som nevnt i læringskontrakten er språket en stor hindring, da mange av barna ikke kan engelsk, og jeg ikke kan engelsk. Derfor har jeg vært svært bevisst på å bruke kroppsspråk i form av lyder, ansiktsuttrykk og kroppsbevegelser. Dette har i stor grad hjulpet meg til å få kontakt med barna, men og med voksne som arbeider på senteret.”*

En student hadde som mål att anpassa sig till nya kulturella sätt att leva och umgås på. Denne skriver: *”jeg vil si at jeg har tilpasset meg en ny måte å leve på enn det jeg er vant med hjemme i Norge, selv om noe av kulturen er det samme, bare litt mer hektisk her. Jeg føler meg som en av lokalbefolkningen og kommer godt overens med alle jeg snakker med.”*

Ett annat område var att lära sig vara mer tålmodig. *”Enkelte ganger har folk brukt mye lenger tid når det gjelder utflukter og slike ting, enn det som var planlagt. Her synes jeg at jeg har blitt flink med tålmodigheten min. Jeg har godtatt at det er ”arabisk tid”, og reagerer ikke noe særlig hvis vi blir forsinka.”*

Det kan vara problematisk att förstå andras livssituation och anpassa aktiviteterna för barnen på ett sätt som är till gagn för dessa. Studenten skriver; *”Når vi har hatt aktiviteter for barna på skolen og på senteret, har vi prøvd å tilpasse aktivitetene slik at alle barna kan bidra uten å føle seg utenfor. Vi har merket oss hvis det har vært ubehag mellom noen barn og utvidet aktivitetene slik at de også kan delta). Jeg vil lære å håndtere konflikter på en profesjonell måte.”*

Att tackla aggressivt beteende har varit en utmaning; ”Noen ganger har det oppstått lekeslåsing mellom barna på senteret og det har for meg sett ut som litt røffere enn bare lek. Da har jeg reagert enten ved å prøve å skille barna fra hverandre, eller ved at jeg har sagt nei. Da har de bare ledd av meg og sagt det bare var på tull, men allikevel har de respektert meg og sluttet.”

Det eksisterer en del kulturskillnader och studenterna har varit duktiga på att vara lyhörda för dessa och inta en accepterande attityd. En student skriver att målsättningen var ”å ha et åpent sinn, og å ha en forståelse og respekt for andres kultur og levesett.” Men, skriver denne vidare; ”du må kunne respektere at andres kultur ikke er som din egen, i hvert fall når du skal leve i den i 3 mnd. Men det er visse ting med denne kulturen som jeg ikke synes er riktig, og det går mest på restriksjoner som gjelder jenter. Og hva de kan gjøre og ikke. Den delen er ikke veldig bra her, men det går nok mer inn på jentene enn hva det gjør meg.”

”Å bli en barnevernspedagog handler mye om det å gi og å ta”, skriver en av studenterna. ”Målet mitt blir å dra herfra en erfaring større, og med et bredere kunnskaps nivå innenfor en ny kultur og deres folk.”

Hon fortsätter; ”Med de minste barna, forteller de ikke mye fra deres bakgrunn, men deres oppførsel til tider kan vise at hvor de kommer fra ikke er helt klinkefint. Men jeg har lært at noe av det viktigste for barn, er at det noen er der for dem. Noe som strekker ut en hånd. Dette er noe som også vi har lært innenfor studiene. At under oppveksten til et barn, er det viktig med en tilknytting til en trygg voksen. Dette er et sterkt folk, som står på for hverandre. Vår veileder prøver å få oss til å tilpasse oss inn her på det beste. Men det er annerledes her, både på måter man er mot hverandre og mot barna. Og da er det

godt å ha sine med studenter hjemme ifra, som tenker som deg. Det er til tider det er situasjoner der kulturene krasjer, men å kunne snakke med våre veiledere og med kollegaer har aldri vært vanskelig for oss. De har vært åpne for våre tanker, og vi for deres. Og ved dette har vår kommunikasjon gått rundt, og våre erfaringer og kunnskaper større.”

En kommentar berör den förebyggande aspekten i barnevernspedagogens arbete; i tillegg syns jeg dette [dvs. att som professionell använda sig av aktivitetstermed barn, förf. anm.] kan brukes i snakk om forebyggende arbeid! Senteret her er en viktig forebyggende faktor i samfunnet her, og det er nettopp fordi barn og unge får noe positivt ut av å være her, i stedet for å henge gatelangs å bli involvert i gjenger og lignende. Men for at barn skal gidde å komme hit, må de føle at de får noe ut av å være her, og det syns jeg situasjonen min viser at de kan få ved å bruke aktiviteter riktig.”

En av studenterna fastslår att;

”Alt i alt føler jeg at jeg har nådd de målene jeg har satt meg etter å ha ankommet leiren. Jeg er et annet menneske og føler jeg kan mestre ting jeg ikke ante noe om før jeg kom hit. Jeg har tilegnet meg språk, mye av kulturen og tradisjonen de følger her og har i tillegg lært å takle stress og redsel på en annen måte. Tålmodighetsgrensen min har strukket seg en del lenger. Jeg føler at jeg også nå kan sette grenser der det trengs til rett tid, og jeg har begynt å se ting fra et ulik perspektiv- dette fordi jeg har sett virkeligheten gjennom egne øyne. Jeg har følt på kroppen hvordan disse.”

Avslutningsvis følger en längre sammanhängande text som kanskje också anger något av vad som varit en av projektledningens målsättningar.

”Situasjonen ved at jeg har valgt Palestina som min praksis sted, er i seg selv grunnen til å lære. Jeg vil lære dette landets sorger,

jeg vil lære om deres bitre tøffe fortid, og prøve å hjelpe dem framover så godt jeg kan. Men før jeg kan hjelpe, må jeg lære. Lære meg om dem, lære meg om deres kultur, deres tanker, deres bakgrunn. Og ikke minst, hvorfor, hvorfor behandles et folk slik de blir behandlet. Ved at jeg da for lære om dem, kan jeg videre bygge på denne nye kunnskapen og sette det sammen med mine kunnskaper og så skape den beste hjelpen for barn og unge i dette landet som lever under de mest forferdeligste tilstandene. Og dette har de levd med i deres fortid, deres nå tid, og de aner ingen ting om deres framtid. Vil de noen gang bli et fritt folk. Derfor vil jeg lære om dette landet, fordi mitt fag er om å stoppe krenkelse og urettferdighet mot mennesker, og dette folket lever i uvitenheten for deres framtid.

Jeg har lært å vite hvor forskjellig våre kulturer er, våre syn på kvinner og menn. Men jeg har også lært hvordan mennesker her støtter hverandre, er der for hverandre, og hvor nært forhold familie og venner er. Er man venner, er man familie. Men det er de barna som har det vanskelig hjemme, det er de ungdommene som ikke vet hva de skal gjøre med sine liv, og det er de voksne som har alt for mye i tankene sine, men deres styrke er at de sette pris på å våkne opp til en ny dag der det ikke er krig. Jeg har lært hvordan det er å sette pris på det man har, de som man har, og hjelpe de som trenger hjelp uansett om man ikke har det så bra selv.

Jeg har lært at visse situasjoner sees på, og takles annerledes enn hjemme. At visse ting, som å klappe til en unge har ikke samme hensikt som hjemme. Jeg har lært at kvinner har nok ikke samme makt som menn. Men dette senteret har vist meg at ting kan forandres til det bedre. Og at alle mennesker er en stor familie. Å man kan si at det å ha empati, konstruktiv kritikk og styrke gir deg kreftene til å jobbe med barn og unge. Ved å arbeide og å være i et nytt land og ny kultur som er helt forskjellige

fra ditt eget, må man starte ved å vise respekt og umykheter for nye ting. Ved å være en aktiv og positiv deltager håper jeg å få best mulig erfaring og lærdom på denne praksisen. Og dette føler jeg at jeg har prøvd å gjøre. Jeg tror jeg har gjort en bra jobb, for jeg har fått en helt ny livserfaring ved at jeg har blitt kjent med noen av det mest fantastiske folk i verden. Jeg har fått lært om en helt ny kultur ved å kunne delta og være med på dette folkets daglige plikter. Jeg har fått venner for livet, som har fortalt meg om hvordan livet er å være ung i et krigsherjet land, men at de greier å smile og le og inkludere oss nordmenn i deres liv og hverdag. Voksne som tar vare på oss som om vi er deres egne barn, og ikke minst barna som er så interesserte i oss og smiler deres fantastiske smil til tross for deres fortid. Jeg tror nå kan jeg ikke få inn mere tanker, følelser eller lærdom herfra. Denne reisen kommer til å forbli hos meg nå som; erfaringer, minner, nye kunnskaper og ikke minst et nytt syn på livet.”

C/ Enkäter:

Personliga kontakter

De tre Personliga kontakterna spelade en viktig roll i det att de var handplockade bland personalen för att ge studenterna en individuell tillgång till någon som var insatt i studenternas uppgifter och som även hade översikt över aktiviteter och dessas planering. Två var även universitetsutbildning och alla var födda i lägret samt talade en mycket god engelska.

På frågan om hur god information de mottagit på förhand om projektet samt dettas innehåll och målsättning var svaret: *”The objectivities and the aims of the project were very good, positive and interesting. The project represented good ideas to interact with other students and contribute in the voluntary work. The project also provided an opportunity for both side to learn more about other cultures and experiences. As contact persons, we have received and looked at*

the project objectives before the arrival of the students, where we learned more about their studies, specializations and experiences which we were very interesting for us to know about it and these things helped a lot. During the students' stay, we tried to do our best to achieve the goals of the project through the different activities and to adhere with the students schedule and we contributed to achieve the cultural exchange between Lillehammer and Palestine.”

På frågan om varför god information på förhand är viktigt svarade man: *“Learning beforehand about the project aims helped us a lot and enabled us to organize some special activities which match their studies and match the project aims. It also enabled us to provide the appropriate atmosphere for the students to volunteer, work, study and play. It also helped to make a schedule devoted for the Norwegian students to go to field trips and to work at the centre.”*

Bägge anger förloppet under studie-uppehållet har förflutit i stort sett utan problem.

Vad kan förändras till det bättre?: *“The activities must be developed and changed to better. It is the role of the YCC, but it could also happen through initiatives from the students themselves”* samt *“The schedule.”*

Aktivitetsutvecklingen göres bättre genom att: *“YCC will work in the coming days to develop the activities and the different units such as: Psycho-social Unit and the theater. But the students can come out with initiatives and workshops in their field and specializations which would help the students in their theses.”*

Man önskar även att: *“the staff and the contact persons at YCC should have knowledge and overview about the skills, interests and abilities of the coming*

students in order to organize some activities in the field of their interests.”

Aktivitetsschema kan förbättras om: *“the students themselves participate to write the schedule of their stay according to the requirements of their program.”*

De Personliga kontakterna önskar även komma i kontakt med andra studenter på högskolan, oavsett om de ämnar sig till Palestina eller ej. Man tänker sig här ett för exempel en grupp på Facebook under temat *”The Cultural Exchange between Lillehammer University College and Yafa Cultural Center”* med ändamål *”to provide an opportunity and platform for discussing and interacting”*.

Till slut har man en kommentar om erbjudandet till studenterna om det att kunna bo i en familj i lägret under en viss tid. Något som till en början ansågs som en självklarhet i det att detta utgjorde ett erbjudande som ´inte kunde avslås´. En betraktelse som det visade sig studenterna inte alls delade.

“At the beginning, it was a compulsory to the students to stay with the families in the camp. Then, it became optional, but none of the first group of the students stayed with families. But the first group of the students stayed for several hours at houses where they learn about the social and educational life in the camp and interacted with other people and it was very interesting for the students and the families. For next time and according to the situation of the camp, we think it would be better if we just leave the staying with families to the students themselves. They can decide if they want to stay and sleep at some families' houses in the camp or not, but of course it will be compulsory for the students to spend several hours with some families in order to get an idea about the lifestyle and the social, educational life in the camp and the difference between the lifestyle in Norway and Palestine.”

Adviser

På fråga om vilka erfarenheter som varit viktigast i rollen som Adviser vad för innehåll och målsättning för projektet var svaret: *“I think that the project aimed at establishing cross-cultural communications and at giving Lillehammer students an authentic reality where they can use and test their theoretical ideas in a real and challenging environment. The project also aimed at establishing a cult of self-reliance and independent research among Lillehammer students where they spend a three-month period in a learning environment which contains different kinds of hardships and difficulties and which contains cases of severe psychological traumas and emotional deprivation caused by fear, scarcity of resources and all the other consequences of occupation. Each student is expected to go home with a whole body of information (log) about his/her outstay. The log contains all observations and experiences that the students face so that it becomes the rich data for their research and for their proper training in child care and social work.”*

Vad kan förändras till det bättre?

“I think that the project was successfully managed and operated in all its phases. I however have the following observations for future consideration: The Department of social work/child care at Lillehammer should introduce new procedures that would ask students to acquaint the local advisor with the progress of their learning procedure. This can be done by writing a weekly statement in English about each week activities or by giving monthly presentations in which they present their findings and experiences. Such procedures, if adopted would guarantee better learning outcomes.”

Adviser önskar vidare kunna disponera ett fond till *”miscellaneous expenses that are needed for some reception and farewell activities and for other PR (public relations) activities that he/she would find*

necessary for the integration of the students in the new culture and environment. Such funds can be managed with high transparency with proper documentations and receipts.”

Avslutningsvis konstateras att: *“generally speaking, the project was very successful and I think students were very happy and they related to their surroundings with much attention to learning opportunities and the accumulation of information.”*

Ledningen.

Denna representerades i enkäten av direktör Arafat. På fråga om vad det har betytt att ha norska studenter i lägret och på centret svara denna: *“Having Norwegian students with us meant a lot to us where they enriched the activities at the YCC, in particular, the activities devoted for children and they contributed in the cultural exchange between them and other students and young volunteers at the center.”*

Vilka råd önskas ge till projektledningen: *“To continuation of the project because it provides an opportunity for cultural exchange and it contributed in the development process and to adhere with its aims and outcomes.”*

Familjer

Då inte alla studenter hade lika mycket kontakt med familjer så har svar från representanter från två familjer samlats i enkäten.

Frågor som ställdes (av Adviser) var; hur har det varit att ha norska studenter i familjen, har det uppstått några problem, vilka råd kan ges till projektledningen för framtida besök samt en fråga om det var något annat man önskade nämna.

Svaret från familjen till Amin Abu Hamdan; *“It is the first time for us to have Norwegian students with us and the experience was very unique and very*

interesting and I wish we would have other students in the future. We haven't faced any problems with the students. It was the first time for the staff and young volunteers at YCC to have Norwegian students for three months and for academic purposes. I think it is a very good start and I hope for the next time that the schedule would be more specific. We would like to have students as much as we can to volunteer and to help the children and Palestinian community and to exchange ideas and experiences between Norway and Palestine."

Svaret från familjen till Maram Shelbayeh; *"It was very nice experience and it gave us the opportunity to meet other people and to learn about the difference between cultures, traditions and language. It meant a lot to us where I was very happy to see the way of their life and talk and the students were very happy to learn about our social and cultural life and even to learn more about our food. There wasn't any problem with the students and it was a very well-organized project. The students acclimatized to the situation very easily and we broke the ice burrs between each others. To continue such a project and to have much more students."*

D/Projekterevalueringsrapporter; studenter

Nedan följer utdrag och citat från studenternas evaluering av praktiken och projektet. Alla studenternas kommentarer kan av naturliga skäl inte tas med men sammandrag och slutsatser vill bli exemplifierade i hög grad. Texten vill följa enkätschemats form och studentsvaren följer på enkätens olika frågeställningar.

Hur bedömer du informationen du har fått om projektet

a/ före utplaceringen i Palestina?

Informationen sågs som övervägande god nog. Ingen av studenterna pekar på några

väsentliga brister. *"Synes den var bra, fikk mye info om hva som ventet oss. Følte egentlig vi var ganske godt forberedt på hva vi kunne vente oss."*

En student saknade något mer exakt information om aktiviteterna på centret; *"Synes informasjonen vi fikk, var god. Det som kunne ha vært bedre på forhånd var hvordan senteret fungerte, hvordan dagene var lagt opp og hvilket program som var satt opp dag for dag. Dette skuffet meg noe, da jeg på forhånd hadde trodd at senteret hadde ulike aktiviteter hver eneste dag."*

Till detta är att säga att studenterna närvaro på centret i hög grad påverkade dets fungerande. Det visade sig också, som nämnts ovan, att ledningens organisering och planering av aktiviteter har en förbättringspotential! Det vill vara en uppgift för framtida studentgrupper at aktivt gå in i också i den konkreta övergripande planeringen av olika typer aktiviteter riktade till barn och unga i lägret.

b/ under tiden i Balatalägret?

Med hänvisning till det förtgående skriver en student: *"det kunne nok vært litt mer planlegging ang aktiviteter og ting som senteret skulle ha. Blir tatt litt på sparket når ting skulle skje."*

En annan skriver: *"Da vi kom ned ble vi mye overlatt til oss selv, selv om lærer var der i starten. Men dette gikk veldig greit, de har andre rutiner og ordninger, men tilpasset oss så godt som mulig. Og takket være våre fabelaktige veiledere kom vi raskt inn i omgivelsene og det de måtte bringe."*

Generellt kan nog sägas att studenterna var nöjda med den information de fick: *"Følte bestandig jeg fikk god og oversiktlig informasjon under oppholdet i leiren. Dette gjaldt spesielt under tiden da gruppa opplevde skyting; her stilte hele senteret*

opp, og fikk oss til å føle oss trygge. Følte og at leiren var et trygt sted å være.”

Hur bedömer du att du har blivit omhändertagen under projekttiden och under uppehållet i Nablus?

a/ av projektledningen (här Erni och Inger)

Studenterna var i huvudsak förnöjda. Att de inte hade så mycket att göra med Inger Norbye är naturligt då hennes roll i mångt och mycket var av ekonomisk/administrativ art. Följande citat är signifikativt. ”*Den tiden Erni var nede med oss, var han med oss hele tiden og sørget for at vi hadde det bra. Inger organiserte mye sammen med Erni, men studentene hadde ikke kontakt med henne.”*

b/ av Adviser (Nabil Alawi)

Studenternas intryck av Dr. Alawi var mycket gott och de syntes nöjda med den uppföljning som gavs av denne efter att Erni Gustafson lämnat Palestina. ”*Dr. Alawi var veldig pliktoppfyllende og møtte opp til avtalt tid og sørget for at vi var à jour når det gjaldt prosjektet og var behjelpelig med ting vi lurte på.”*

Ett liknade omdöme ger en annan student; ”*Han passet veldig godt på oss under hele oppholdet. Var hele tiden interessert i å vite om vi hadde det bra og om det var noe vi trengte. Han sa han var alltid tilgjengelig på mobil om det var noe vi lurte på eller hadde spørsmål om.”*

c/ av kontaktpersonerna (Rami, Feisal, Mustafa)

Studenterna blev mycket fort kända med sina kontaktpersoner och blev på det hela och taget mycket goda kollegor och vänner. Deras roll för studenternas trivsel och välbefinnande kan inte överskattas. Lovorden i studentsvaren är många och förefaller djupt kända.

Några exempel ges här: ”*Verdens mest fantastiske veiledere! De var der for oss*

fra dag en, og hjalp oss når som helst, hvor som helst bokstavelig talt. De var enkle å få kontakt med, og ”open minded” på at vi var nye til en ny kultur. Mustafa var som en far til oss, som vi kunne når som helst ta kontakt med om det var noe. Og til tider var det ting som skjedde, ting vi lurte på, ting vi trengte, og da ringte vi og han kom alltid!”

”*Kan vel ikke be om noe mer, syntes vel nesten vi maste vel mye til tider. Stilte alltid opp for oss!”*

”*Veldig bra, og de er grunnen til at oppholdet ble så lærerikt for min del.”*

d/ av centrets och lägrets ledning

Studenterna var i stort sett nöjda. Av centrets toppledning såg de kanske inte till så mycket och omdömet om direktören är inte odelat positivt. Han bedömdes som konservativ och något hämmande på studenterna. Men i den akuta krissituationen som uppstod bedömdes alla i ledningen som mycket ivartagande och hjälpsamma. ”*Direktøren var ingen av oss noe særlig fornøyd med. Han var veldig konservativ og jentene fikk nesten ikke gjøre noe sammen med guttene. Vi fikk ikke se dem spille fotball engang, men under skyteepisoden stilte alle opp og direktøren var veldig behjelpelig og sa at alt kom til å ordne seg at noe slikt ikke skulle skje igjen. De andre på senteret er helt herlige mennesker. Utrolig blide og glade og fikk oss til å føle oss som en av dem.”*

”*Lederne var veldig bestemte på at vi måtte bare si ifra hvis det var noe. Men til tider var det ting vi ikke kunne gjøre på grunn av kulturen og religion, dette var vanskelig for oss og noen ganger godta. Men vi respekterte alltid hva de si.”*

”*Absolutt hele senteret tok vare på oss under oppholdet vårt. De fikk oss til å føle oss trygge, og at vi ikke skulle være redde for å spørre om det var noe vi noe lurte på. De stilte opp, ga av seg selv og var ikke redde for å svare på spørsmål vi hadde for eks. om kulturen deres.”*

3. Nämn de 4 viktigaste tingen du lärt dig under vistelsen i Balatalägret

a/ som är relaterade till din fagliga utveckling som barnevernsstudent?

Här svarar studenterna lite olika. En sak som dock går igen är det med ökad kulturförståelse och insikt i perspektivtagande. Det som kanske är lite av är mer erkänd kunskapsökning i det socialpedagogiska arbetet och insikt i hur psykologisk/psykiatrisk kunskap kan användas. Vidare är resilienstänkandet inte framhävt. Däremot är temat aktivitet som grund för interagering och samspel med barn och unga framhävt av flera av studenterna.

Nedanstående citat är hämtat från alla fem studenternas svar och är i stort sett in extenso: *"Jeg har lært litt om hvordan det å være i et okkupert land kan ha noe å si for et barns utvikling. De fleste barna var veldig intense og kontakt søkende når de så oss. Jeg har lært meg å se ting fra ulike perspektiver og at det som fremstår som en god løsning for en, ikke nødvendigvis er det for en annen. Jeg har lært å lytte på det andre har å si."*

"Å lære om et folk som kjemper for sin rettferdighet. Å sette pris på det man har. Man må se helheten av et barns liv før man dømmes. Hvordan barn har forskjellige måter å tilknytte seg til mennesker. At en betydningsfull person i et barns liv er veldig viktig for et barns utvikling. At den faglige teorien jeg har lært under forelesning disse tre årene er livsviktig kunnskap når man skal jobbe med barn og unge." *"Har først og fremst lært om barns og unges atferd. Hvordan traumer og psykiske problemer kan hindre utviklingen deres. Hvordan man kan bruke kommunikasjon for nå fram til barn og unge, og hvordan kommunikasjon og kulturforskjeller kan fremme, og forhindre, kontakt med barn og unge."* *"Tror det må bli å kunne kommunisere bedre ned barn*

og unge, selv uten språk. Å bruke aktiviteter og se hva det gir de unge. Å vanskelig det kan være å se på barn og unge at de ikke har en bra hverdag. Og å kunne respektere og se at andre kan ha en kultur på å gjøre ting annerledes en som vi gjør det i Norge."

"Hvordan bruke aktiviteter i arbeid med barn og unge, hvordan arbeide i team, å lære å være profesjonell med barna (å ikke ta den inn på meg personlig) og om hvordan man jobber med barn og familier fra en annen kultur."

b/ som enskild individ og person?

Svaren går mycket i ett slags existentialistisk riktning. Man upplever uppehållet själsligt (existentiellt) avgörande och av stor betydning för den egna personlighetsutvecklingen. Det har varit en upplevelse "för livet". Studenterna ser ut att i högre grad kunnat se vilka stora skillnader det är i livsvillkor vilket gjort dem mer ödmjuka och istånd att se den norska välfärdstaten i ett mer uppskattande ljus. Dessa mer existentiella insikter kommer även fram i intervjuer med studenterna och i än högre grad i den presentation de haft för sina medstudenter efter avslutad praktikperiod.

Vid sidan av detta är det utvecklingen av specifika karaktärsdrag som tålmod, förmåga att lyssna, att lita till sig själv etc. som kommer fram i svaren. *"Jeg har lært å takle dårlige situasjoner bedre. Jeg har sett den virkelige verden og har dermed lært å sette pris på ting og ikke ta ting for gitt. Jeg har blitt en mer tålmodig person og er ikke lenger redd for å stå for mine meninger. Jeg har tilegnet meg en ny måte å leve på og ser på de positive sidene ved noe, før jeg tenker negativt."*

"Jeg har lært mye om hvordan å sette pris på det jeg har og de jeg har. Å være der for hverandre i både godt å vondt. Og ikke minst, være positiv." *"At jeg er mer tålmodig enn jeg skulle ha det til på*

forhånd. At det å lytte er en viktig måte for meg å komme i kontakt med barn og unge. At jeg må tørre å by mer på meg selv som person, og ikke være redd for å "drite meg ut".

"Fått et helt annet perspektiv på livet. Ser hvor heldig jeg er som bor i et land som Norge. Ser på Islam helt annerledes, hvor jeg før så på muslimer som utrolig konservative så ser jeg nå at de er veldig like oss. Mye mer en jeg trodde. Blitt mer trygg på meg selv og i møte med ukjente."

"Jeg har lært mye om hva mine grenser er, hva jeg tåler og ikke tåler. Jeg har utfordret meg selv på mange områder, og føler jeg mye sterkere nå! Jeg har lært meg å ta mye mer initiativ for egen læring. Og jeg føler meg generelt mye tryggere på meg selv."

Nänn de 4 viktigaste besvårligheter/obekvåmligheter du haft under din vistelse i Balatalågret

a/ som är relaterade till din fagliga utveckling som barnevernsstudent?

Språkförbistring, skillnader i kultur som begrånsar den personliga friheten – speciellt för kvinnor – samt ett annat syn på hur barn skall behandlas var några av de relativt få punkterna som studenterna nämnt. Strukturella ting som för låg grad av arbetsstruktur nämnes också. "Jeg synes at språket var litt vanskelig å komme inn i starten, da vi ikke kunne kommunisere med mange av barna på grunn av at de ikke kunne engelsk, og vi arabisk, men vi klarte oss ganske bra ved å bruke kroppsspråk. Jeg synes også kulturen kunne bli et problem inni mellom selv om vi ble vant til den, den tiden vi bodde der på grunn av at blant annet direktøren hadde et annet syn på kvinner og menn og at de ikke kunne oppholde seg i samme rom, eller at jentene ikke kunne spille fotball ute." "Noe av den største kultur forskjellen vi følte på oss var det med syn på kvinner. Det med at vi ikke kunne gjøre visse ting, og at vi ikke kunne

være med på visse ting, førte til noen ubehagelige situasjoner. Men igjen respekterte vi det, men med stor avsmak til tider, det må sies. Det å ikke kunne gå ut av huset, og rundt i gatene når vi ville ha litt frisk luft eller mosjon, og alltid måtte ha noen med en veileder, ble også en stor utfordring. Vi tilpasset oss fort til dette, men på slutten følte jeg meg ganske innelåst, og det var perioder der vi syntes det var ubehagelig å hele tiden spørre om de kunne følge oss til steder når vi trengte ting. Friheten vår satt på prøve på et helt annet nivå enn det noen av oss hadde forventet oss. Men vi holdt sammen og hjalp hverandre gjennom tunge perioder."

"Det at de er litt hardhendte med barna. At det er som jeg har sagt før litt lite struktur og planlegging, vanskelig å vite hva som skjer, om det skal skje noe, og evt når. Er litt vanskelig å forklare hva som skal skje noen ganger, når vi ikke snakker samme språk som barna. Og at det under streiken der nede var lite som skjedde på senteret."

"Det må vel være at det ikke er like strukturert å jobbe der som her hjemme. Også ser jeg nå at vi skulle tatt initiativ litt tidligere. Ellers ser jeg ikke så mange utfordringer."

b/ som enskild individ och person?

Mycket av studenternas svar här är likalydande med det de svarat på de andra frågorna under rubrik 3 och 4. Igen går det mycket på åndrad livsåskådning och personliga drag som accentueras eller blir reflekterat över. Åven den obehagliga skjutepisodesen nämnes av någon. "Jeg har lært at livet er for kort til å pirke på ting i livet. Vi bør ta det med et smil og prøve å se det positive i tilværelsen, isteden for å klage. De enkelte episodene vi har hatt på senteret og i leiren, har skremt meg litt og jeg har kjent frykten på kroppen, men samtidig har dette gjort meg sterkere på slik måte at jeg ikke lett blir skremt av småting som skjer hjemme. Jeg tåler mer. Det har vært vanskelig å ikke ha så mye

frihet som hjemme, at man hele tiden må ha med seg en voksen hvor enn man går. Det har også vært vanskelig å se alle barna som trenger omsorg og kjærighet og som ikke har noe ordentlig sted å leke på, bortsett fra på veien.”

”Friheten som minimaliserte seg veldig gikk en del inn på meg i perioder, det var tider der jeg følte meg så innelåst. Men det som jeg følte størst på var det å se mine ”brødre” og ”søstre” fra Palestina ha sine dårlige dager. Det å høre hvordan de har det inni seg, og hvordan de ser sin framtid, at de ikke vet hva som kommer til skje, de lever i sin vonde fortid men kjemper for en bedre fremtid som de ikke vet om de får. Det er hardt, du vil så gjerne hjelpe. Det var å reise fra dem, det var og er den dag i dag en veldig vanskelig tanke.”

”At kulturforskjeller setter grenser for hva jeg og jentene kunne delta på. Frykten som jeg hadde når vi ble skutt på. Det å ikke kunne ta seg en gåtur helt alene, og koble av fra alle litt. Savnet av de hjemme, og de som virkelig kjenner deg.” ”Det er i hvert fall det med friheten, at vi ikke kunne gå fritt. Også blei det jo noen enkelte utfordringer med kulturforskjeller. Og skytinga syns jeg ikke var noe gøy!”

5. På en sjugradig skala; hur bedömer du projekttiden som helhet (före och under uppehållet i Nablus)

a/ yrkesmässigt utbyte?

Svaren är lite spridda men ligger i övre del av skalan (1 är mycket litet och 7 mycket stort). Det var en student på vardera 4, 6, 7 samt två på 5.

b/ personligt utbyte?

Svaren är här mer slamlade: en student på 4 och resten, fyra, på 7.

Sammantaget ger detta en bild av övervägande förnöjda studenter med både den yrkesmässiga och den mer

personlighetsutvecklande aspekten av praktikerfarenheten.

c/ Om du vill ge en begründan för dina svar på punkt 5 är det fint.

De nedanstående citaten är typiska för studenternas svar: *”7 er tallet på personlig utbytte, grunnen til dette er fordi jeg har lært så mye mer om meg selv. Å bli kjent med et folk som er så sterke til tross for deres fortid, det gir meg mere styrke til å gi alt i mine studier. Når de har fått til et slik senter med sin styrke og håp, så får jeg prøve å hjelpe med de resursene jeg har. Jeg fått et nytt syn på livet. Et viktig syn på livet, å tenke at til tross for hindringer tenk på det positive du har i livet, og dette tror jeg kan få meg gjennom vanskelige situasjoner, kanskje i jobbsammenhenger i framtiden.”*

”Følte at jeg ble voksnere, og kunne tørre å ta utfordringer jeg før ikke turte, nå ikke ble sett på som ”skumle”. Denne turen gjorde og sitt til at jeg er nå mer sikrere på hva jeg skal jobbe med etter endt utdanning. Jeg har og forstått mer om hvordan verden fungerer, og at den ikke er så firkantet som jeg skulle ha det til.”

”Personlig har det vært et fantastisk opphold, og jeg angrer ikke noe på at jeg dro. Kommer aldri til og glemme det, og har fått venner for livet.”

”Jeg lærte mye mer under denne praksisperioden enn jeg kunne forestilt meg at jeg skulle! Det har forandret meg som person, og jeg er så glad for at jeg valgte dette!”

Jeg er veldig glad for å ha blitt valgt ut til å reise ned. anbefaler hver og en på det sterkeste til å benytte seg av denne muligheten som kan forandre deres syn på livet for alltid.”

6. Andra kommentarer

”Det er viktig at gruppen kjenner hverandre før de drar, det kan komme

hindringer på veien man ikke er vant med, og da er det viktig at du kan vite at du har noen der som du kan lene deg på. Så min lille ekstra kommentar er, få gruppen til å henge en del sammen og at de blir kjent med hverandre ukene før reisen. De blir veldig avhengig av hverandre på godt og vondt.”

E/`Facebook`

I stort sett alle studenterna skrev personlige kommentarer och 'hälsningar' hem till Norge och till förvärvade vänner i Palestina på sina Facebook-sidor. En student skrev även en egen Palestinablogg. Från denna är här hämtat några kortare utdrag i form av direkta citat. Studenten i fråga har givit sitt medgivande till att återge citaturvalet i föreliggande rapport. Citaten är nämnda i kronologisk form.

”Jeg lærer om forskjellene mellom kulturen her og hjemme, hver dag. Og folkene på senteret her er så lette å snakke med, så jeg får svar på alle spørsmålene jeg har! I går tilbrakte vi kvelden oppe på taket, sammen med gutta på senteret her. Og da fikk jeg snakket lenge med av gutta, og da blei det virkelig klart for meg at dette stedet og denne kulturen er faktisk den rake motsetningen av Norge. Men jeg forstår forskjellene bedre nå, eller noen av de i hvert fall. Men noe jeg fortsatt ikke forstår er hvordan menneskene her kan være så bra, når de har vært med på alt de har vært med på, og lever i den situasjonen de lever i! For folka her er rett og slett vidunderlige.”

”I dag er situasjonen rolig her, men de [barnen i lägret] sliter med senskader! De som i dag er på vår alder, vokste opp under intifadaen, og de som er barn på 10 år i dag, blei født under denne perioden. Selvfølgelig er disse barna traumatiserte, og ikke alle klarer å få utløp for følelsene sine. Blander du psykiske problemer, med bosituasjonen, så skjønner man fort at det er mange her som sliter! Og dette er en av grunnene for at Yafa Cultur Center ble

startet, for at barn og familier kunne få et fristed hvor de kunne slappe av og kanskje få litt utløp for følelser. Og i dag er senteret et stort senter som har masse aktiviteter både for barn, ungdommer og damer!”

”Ja, og her en natt fikk vi sett hvordan det er når israelske soldater har altfor lite å gjøre! Da kommer de inn i leiren her midt på natta, og slenger rundt seg med gass- og lydbomber! Det så faktisk ut som en krigsfilm når vi så ut av vinduet, gata nedenfor huset her brant, og folk fløy rundt å hostet pga gassen.”

”Jeg tenker mye på at det er under 3 uker til vi skal dra herifra.. Jeg gleder meg selvfølgelig til å se alle hjemme igjen, men jeg klarer ikke å tenke så langt. Jeg tenker bare på at jeg fysisk må klare å dra herifra! Det kommer til å bli det vanskeligste jeg har gjort i hele mitt liv. Jeg har blitt så utrolig glad i så mange her nede, og jeg hadde faktisk ikke trodd at jeg skulle bli så knyttet til folkene her, som jeg har blitt. Og jeg får en dårlig følelse inni meg av å tenke på at jeg skal tilbake til gode, trygge Norge, mens jeg må etterlate de her i den jævelige situasjonen her! Jeg har lyst å ta med meg alle til Norge jeg!”

”Jeg blir fysisk kvalm av tanken på å dra herifra, og det er kun 14 dager til. Jeg skjønner virkelig ikke at jeg har vært her i 3 måneder snart, jeg kom jo "i går"!!! Og jeg vet jeg har sagt det før, men sier det igjen, jeg har blitt så altfor glad i alle her. De gjør det så lett å bli glad i dem, når dem er så bra...”

”Jeg kommer til å savne alle de vakre barna her, resten av de frivillige som stikker hodet inn i ny og ne. Jeg kommer til å savne ALLE, absolutt alle! Smilene deres, omsorgen de viser for alle her, vennligheten, varmen, humoren, optimismen.”

F/ Praxisrapporter.

Nedan följer sammandrag av tema för de fem studenternas praxisrapporter. Författarna är anonymiserade och anges med nr.

Student nr.1 beskriver en situation med två barn som studenten upplevde väldigt närhetssökande på ett klängande och intensivt obehagligt uppmärksamhets-sökande sätt. Studenten beskriver sin reaktion på detta som ett avvisande beteende och en ”flykt”. I analysdelen går studenten in på vad som kan ses som orsak till både barnens och hennes eget beteende. I förklaringen till sitt eget beteende hänvisas till forskaren Kari Killéns hypotes om professionellas försvarssystem mot obehagliga relationella yrkesupplevelser. (Killén K. 2002). Tankar från anknytningsteori används även. I egenanalysen så kommer studenten in på erfarenheter från egen uppväxt som del av förklaring.

Student 2 iakttog under praktiktiden att en del barn blev fysiskt komprometterade med en del lättare slag och andra uttryck för fysiska straffmetoder. Detta gjorde intryck på studenten varför rapporten kom att handla om grader av våldsutövande och eventuella kulturella legitimeringar av dessa. I det sammanhanget interviewades Advisor Nabil Alawi. Dennes synpunkter refererades och diskuterades av studenten.

Student 3 skrev om resiliens och mästrande hos barnen i Balata flyktingläger. På bakgrund av några barn synes mästra sin livssituation på ett mer funktionellt sätt diskuterar studenten tema som mobbing, familjevåld, skolsituation, levnadsförhållanden generellt. Studenten refererar till ett stort antal akademiska källor men även till samtal med personal verksam i Balata-lägrät. Studentens slutliga analys fastslår att situationen för barnen i mindre grad än i Norge kan tillbakaföras på deras privata hemsituation utan mer är ett uttryck

för externa utmaningar från det omkringliggande samhällsstrukturen.

Den fjärde studentens rapport är av det självkritiska slaget och kretsar kring tema som tålmod och förmåga till att sätta gränser. Härvidlag refererar studenten till episoder med påfrestningar på psyket genom att några barn visat stor grad pågående och klängande beteende som väckte obehag i studenten och som tvingade denne till att sätta gränser som denne diskuterar det yrkesmässigt riktiga i. I analysen hänvisas till anknytningsteori och mentaliseringsteori som hjälp att förklara barns behov av närhet och anknytning. Den senare teorin används även för att förklara studentens eget beteende.

Student 5 beskriver möte med ett närhets- och uppmärksamhets-sökande barn med starka aggressiva tendenser. Med hjälp av tillrättalagda aktiviteter lyckas studenten få barnet att uppleva bemästrande och ge det känsla av att kunna uttrycka sina känslor. Studenten använder anknytningsteori för att förklara barnets beteende men anlägger även ett strukturellt syn med vikt på att området är en krigszon med allt vad innebär av negativ inverkan på barns förhållningssätt. Även denna student har ett kritiskt fokus på eget beteende i det att hon bekräftar att hon kunde haft en mer aktiv roll i sin relation till barnet men att detta kan förklaras utifrån språkproblem samt att hon inte önskade störa barnet i dettas aktivitet.

G/ Bacheloruppsatser.

Alla fem studenterna fullföljd och slutförde utbildningen och slutförde den med den obligatoriska bacheloruppsatsen. Denna skall vara på mellan 7500 – 8600 ord och är en fördjupning i ett av studenterna självvalt tema. Följande problemställningar valde studenterna att besvara:

1. Vilka slag av kompetens är tillräcklig för att kunna utföra kvalificerat barnevernsfagligt arbete med barn och

familjer med icke-västlig invandrar- och flyktningsbakgrund och som har en kulturell bakgrund som är olikartad vår egen?

2. Vilka orsaker ligger bakom föräldrars våld mot egna barn - vilka åtgärder mot våld mot barn kan barnevernet verkställa?

3. Vilka faktorer kan sägas bidra till bemästringskompetens och utveckling av resiliens hos barn som lever i risksituationer i olika kulturella verkligheter, Norge och Palestina – en sammanliknande studie?

4. Vad bör man som barnevernspedagog lägga vikt vid när man skall arbeta med förebyggning och barn som lider av PTSD?

5. På vilka sätt kan integrering i skolan påverka val av utbildning för efterkommande av invandrare med icke-västlig bakgrund?

Alla studenter hänvisade i mindre eller högre grad till sina erfarenheter från Palestina i form av illustrationer, exempel på tematik behandlad men även i något fall mer explicit i form av olika jämförelser mellan Palestina och Norge.

Alla studenter skrev en engelsk kortversion (förlängt 'summary') av sin uppsatts med innehålls och fyndredovisning, redogörelse för tema samt de viktigaste elementen i uppsattsens diskussion. Detta sändes via email till Nabil Alawi och till Yafa Cultural Center för kännedom.

Bild 36 Jon Erik och Ahmed

UTVÄRDERING AV ENKÄTSVAR OCH EVALUERINGSINSTRUMENT

Det mesta i den planerade strukturen av projektet och dess genomförande har fungerat utmärkt, vilket kan avläsas av enkätsvaren ovanför. Sammantaget så ger de olika evalueringsinstrumenten en bild av att projektet är vällyckat med avseende på subjektiv studenttillfredsställelse men även på områden som innefattas i barnevernspedagogens socialpedagogiska kärnområden som förmåga till kommunikation med barn och ungdom i utsatta positioner, förmåga till att engagera sig i terapeutiska situationer och samspel med barn och unga samt att ta tillvara sin egen yrkesmässighet i konfrontation med relationellt svårbemästrade situationer.

Studenterna har fått testa och pröva ut sina personliga yrkesmässiga färdigheter i konkreta samspelesituationer. De har även fått utröna sina personliga förutsättningar i aktivt samarbete med kollegor, övrig personal, vägledare samt med barn och ungdom och dessas familjer. De situationer och de förhållanden de mött, och även i många fall bemästrat, är i mindre grad kontextavgränsat utan i större grad relevant för all typ av arbete innanför barnevernets olika arbetsfält. Kunskapen de förvärvat är alltså i mindre grad specifikt avgränsad till praktikens kontext utan mer allmänt giltig i ett 'normalt' norskt barnevernsammanhang.

Yttermera har de fått en unik inblick i en kultur, som på en del områden avsevärt skiljer sig från vår sedvanliga nordiska, men som dock finns representerad hos många i Norges invandrarbefolkning. Trots skillnader har studenterna dock fått erfara att det är fler förhållanden som är gemensamma än som skiljer de olika kulturerna åt. På det sättet har de fått erfara och konfronterat sig med allmänmänskliga problemställningar som äger lika stor relevans i Norge som i det ockuperade Palestina.

Det har påvisats i enkätsvaren och i de andra instrumenten att det trots det generellt vällyckade genomförandet av PiP-projektets första praktikperiod dock är en del förändringar och revideringar som bör vidtas. En genomgång av dessa planerade förändringar företas efter att de redan under projektets gång genomförda revideringarna redogjorts för nedan.

ERFARENHETER OCH REVIDERINGAR GENOMFÖRDA UNDERHAND

Familjeplaceringen

Redan under gruppens första dagar visade det sig att studenternas allt överskuggande tankar rörde sig om de kommande placeringarna i familjer. Ett par av studenterna uttalade att de var väldigt rädda för vad detta kom att innebära. Att de inte kunde kommunicera pga. språket, att de inte visste vad som förväntades av dem, att de kände obehag av att inte kunna få vara för sig själva, att de inte fann fram i lägrets alla gator etc. Lägligt sett så framkom detta under en planerat samtal över temat kulturchock. Under detta samtal deltog alla studenter, två av projektledningen (Gustafson och Alawi), en av kontakterna i lägret samt en föredragshållare studenterna tidigare ej träffat. Studenterna gjorde klart att de alla kände sig överväldigade av alla nya intryck.

Angående rädslan för att inte kunna dra sig tillbaka och få lov att vara ensam så bekräftades att - 'Ja, i Mellanösterns kultur så är man tillsammans, man drar sig inte undan'. Och att detta naturligtvis medför att man som student förväntas 'vara med' de övriga i familjen. Projektledningen såg sig här nödsakad att ytterligare en gång påpeka att detta gott kunde ses på som en personlig experimentsituation där man för några dagar utmanar sina egna invanda rollmönster och i stället går in aktivt i en ny situation.

Projektledarens åsikt är att det inte bör komma som en nyhet att det faktiskt är en annan kultur man kommer till, med andra värderingar, än de som råder i Norge. Och att detta tydligen inte nog kan understrykas för studenterna i de inledande förberedelsemötena som föregår utplaceringen. Det att möta och försöka förstå andra handlingsmönster, andra sätt att tänka bör ju faktiskt vara en av bevekelsegrunderna när man som student väljer att söka sig till utomlandspraktik. Och att denna utmaning är något man bör ha övervägt och reflekterat över innan man fattar sitt slutgiltiga beslut att ha praktik utomlands.

Studenterna uppgav att man var rädd att man inte skulle få tillfälle att träffa varandra på flera dagar när man 'hela tiden' skulle bo och vara tillsammans med familjen. Till detta svarades att man naturligtvis träffade varandra på centret där man ju 'arbetade' som vanligt. Dessutom har ju alla en studiedag. Denna kunde naturligtvis användas till att samlas och vara tillsammans. Studiedagens 'arbete' kunde gott vara att samtala om varandras situation och erfarenheter.

Angående rädslan för att inte kunna göra sig förstådd underströk en representant från lägret att endast familjer med engelsk-kunskaper kom i fråga. Samt att man valde ut familjer som sedan tidigare haft erfarenhet av att ha frivilligarbetare och liknande boende hos sig.

Studenternas rädsla för att vara ensam i familjen bemöttes inte med att ge möjlighet att vara exempelvis två och två – vilket nog några gott kunde tänkt sig. Orsaken härtill är att alla barnevernsstudenterna placerats i familjer med barn och/eller ungdom. Det innebär att det vill vara i stort sett i alla fall mins sex personer förutom studenten i familjen. Då man, som tidigare påpekats, bor mycket trångbott sågs det inte som försvarligt för familjernas välbefinnande att få två nya personer boende hos sig. Dessutom kan

man anta att de två studenterna i stor grad ville förhålla sig till varandra och på så sätt i mindre grad 'flyta in' i familjemönstret.

Projektledningens reaktion på detta var att bekräfta det nya och överväldigande i situationen men samtidigt understryka att studenterna var helt i startfasen av sin praktik och att när den första placering skulle äga rum så hade de varit i lägret i flera veckor och således på ett helt annat sätt då var kända med både förhållandena och människorna i lägret än vad de kunde förvänta sig vara helt i begynnelsen av sin praktik. Det gjordes också jämförelse med 'medlevarskap' som praktiseras på institutioner i Norge men en av studenterna menade att detta här var en mycket mer besvärlig situation.

Det klargjordes från projektledningens sida att det att vara i en familj borde betraktas som ett **erbjudande**, en unik möjlighet till erfara något annorlunda, vi gav studenterna. Det var fritt val om någon inte ville ta emot detta erbjudande eller eventuellt tidigarelägga en avslutning om placeringen inte visade sig funktionellt. Det gavs även möjligt att bara vara i en familj i en av de två veckorna - liksom det för övrigt var möjligt att avsluta hela praktikplaceringen i Palestina om det visade sig bli allt för krävande. Det sista avvisades dock av studenterna.

Överhuvudtaget gjordes stora ansträngningar från alla parter i projektledningen att lugna studenterna och försäkra dem om att de ville bli omhändertagna på alla bästa sätt och att man i stor grad ville försöka möta deras önskemål och behov. Och att chansen var stor att de ville uppleva det som något positivt när de väl var i familjen!

Projektledningens bedömning var att studenterna vid denna tidpunkt i olika hög grad hade förmåga att se sin situation och sig själv från en observerande distans. Det påpekades från ledningens sida att

placeringen kunde ses som ett experiment, ett tillfälle att verkligen erfara hur det var att leva som flykting, att kunna på nära håll observera och delta i deras 'verkliga' liv. Att fina nya sidor hos sig själv och att utveckla sin personliga kompetens. Några studenter gav härvidlag uttryck för att det visst kunde vara ett intressant och unikt tillfälle att uppleva något nytt - om än lite skrämmande till förstone, medan andra mer var i sina emotioners våld.

Studenterna påmindes om att skriva logg om vad som hände, om sina egna reaktioner, om vad de kände etc. - det inträffade kunde nog anses som väldigt nyttigt och en källa till självkunskap när de senare kunde jämföra med hur de känt och upplevt vistelsen; exempelvis i slutet av praktikperioden. Och att de naturligtvis kunde skriva logg på kvällarna också när de var i familjesamlevarskapet.

I uppehållets fjärde vecka tog alla studenter ett kollektivt beslut om att de ansåg att familjeplaceringen den första gången, alltså under den femte veckan, var för tidigt och att de inte kände sig mogna till det. De ville i stället vänta till den andra tidpunkten, alltså vecka elva. Eftersom placeringen var ett erbjudande som gavs studenterna är det inget att säga om beslutet. Om de inte kände sig mogna var det säkert bäst att de lät bli att ta emot tillbudet. Projektledaren skrev i sitt kommentarbrev att han önskade att de inte misstog sig och hoppades de inte ville upptäcka att det var ett misstag att inte ta emot erbjudandet om två veckor utan att de ville finna en vecka nog.

Det hänvisades även till att de i början av praktikperioden varit i familjer under studieresan. Detta är dock på inget sätt jämförbart då tiden varit mycket kort och att någon av dem faktiskt bott i familj med hus och inredning som även med norska mått bara kunde betecknas som lyxvillor. Alltså en helt annan 'värld' än den de fattiga flyktingarna i lägret upplever.

Detta var någon av studenterna helt oenig i. Diskussion avslutades med att denna oenighet kvarstod.

Senare samtal uppenbarade att studenterna fortsatt var osäkra på detta med att vara i en familj. På frågan om vad det egentligen var som verkade så skrämmande var svaret att själva den täta involveringen samt den påverkan och insikt i de reella förhållanden detta kunde medföra ville kunna bli obehaglig för studenterna att uppleva. Att vara så tätt på någon utan att ha möjlighet att 'dra sig undan' kunde bli en för stor press.

En av de personliga kontakterna visade att man från centrets sida hade stor förståelse för studenterna synpunkter och med stor tålmodighet sträckte sig mycket långt för att göra det hela lite mer komfortabelt. Det föreslogs att studenterna först skulle få möta familjerna på centret, tala med ungdomar i familjerna som också var studenter och att kanske bara vara i familjen tidvis och/eller i en kortare period m.m. Adviser påpekade också att det var en viktig erfarenhet som det ville vara synd om studenterna missade. Projektledningen underströk att det nu gavs så stora möjligheter att studenterna de facto hade alla valmöjligheter, från att vara med familjen full tid till det att totalt avstå från placering; att större frihetsgrad svårligen kan tänkas.

Personal på centret och Adviser ansåg att det att bo ihop med en flyktingfamilj i ett flyktingläger kunde vara en mycket viktig erfarenhet för studenterna att ta med sig. Flyktingarna i de palestinska lägren utgör det absoluta centret för den palestinska verkligheten. Detta är det **verkliga** Palestina, detta är kärnan.

Det vill dock bli ett diskussionstema om det nästa gång skall ges erbjudande av detta slag. Erfarenheten in i mitten av praktikplaceringen var att detta med att vara i en familj, i alla fall helt tydligt för

några studenter, upplevdes så vanskligt att det är fråga om det verkligen är funktionellt att bereda dem denna unika möjlighet.

Tidpunkt för start av aktivitetsgrupper

En annan sak som visade sig vara i behov av revision var tidpunkten för att 'gå in i' aktivitetsgrupper. På grund av att staben på centret höll på med planeringen inför det kommande verksamhetsåret (vilket startar efter Ramadans avslutning) så var grupperna inte helt färdigorganiserade. Detta innebar att studenterna använde extra tid till att allmänt orientera sig i centret tillsammans med personalen.

Studieresan

Resan initierades av projektledningen med önskemål om logistik och ändamål preciserade. Själva projekteringen stod Nabil Alawi för. Utan att denne igen utnyttjat alla sina goda kontakter hade denna studieresa svårligen kunnat genomföras.

Ramarna som var angivna var att resan skulle ske i loppet av fyra dagar, studenterna och projektledare skulle kunna vara tillsammans under i stort sett hela turen samt att vid varje besök utanför 'basen' Deir Al-Assad en guide skulle följa med. Alla i gruppen blev härbärgerade hos olika familjer med frukost hos vardera familj medan resten av dagen företogs i gemensamhet. Vår organiserande värd var dr. Jamal Asadi och dennes familj där även Erni Gustafson härbärgerades under vistelsen.

De gemensamma kostnaderna för hela resan, vistelse samt frukost belöp sig inte till mer än lite under 4000 NIS för hela gruppen. En planerad betalning för uppehälle vägrades att tas emot. I stället avtalades att studenterna skulle ge en motsvarande summa till familjer i Balatalägre mot att Dr. Asadi fick besked om när pengarna överräcktes samt att studenterna "skulle be om att familjerna

skulle be för dr. Asadi”. Att vistelsen blev så pass rimlig beror således på den alldeles enastående gästfrihet och vänlighet som visades studenterna av de olika familjerna i Deir al-Assad. Den allra största delen av kostnaden var resa från och till Nablus – Deir al Assad samt turer till Nasaret, Acco och Haifa med hyrd minibuss.

Erfarenheterna är av blandad art. Det positiva med turen var för det första att studenterna fick tillfälle att umgås med olika värdfamiljer hos vilka de bodde. Den största delen av dagen bestod dock i olika utflykter varför samvaron begränsades till morgon och kväll. Trots detta utvecklades en mycket stor vänskap mellan studenterna och värdfamiljernas medlemmar. Detta satte studenterna väldigt stort pris på och var mycket förnöjda med sina ´värdar´. För det andra fick alla konkret kännedom om det lokala landskap och områdes olika palestinska befolkningscentra. Därigenom utvecklades en högre grad av ´kontext´ kunskap om Palestina som geografiskt och kulturellt område.

På den negativa sidan var upplevelsen av dårlig organisering och planering av det palestinskisraelska värdskapet. Hela tiden ändrades planer, det gavs besked till guider, vilka i stort sett bestod av den lokala taxichaufförer, som mer var till för att tillfredställa den lokale värdens religiösa värderingar än studiegruppens önskemål. Således ansågs exempelvis besök till lokala kyrkor och moskéer mycket viktigt. Projektledaren tvingades på grund av detta att av och till ´överstyra´ en del beslut och i stället ge besked till chauffören om besök som överensstämde med studenternas önskemål.

Kunskapen om lokal kultur och historia syntes mycket ytlig och en mer kunnig person (både i engelska och kulturhistoria) syntes av projektledningens representant ofta påkrävt. Andra arrangemang, som möte med palestinska studenter fick mer prägel av familjebesök. Något som nog var

trevligt och intressant i sig, men av relativt litet nyttovärde. Andra arrangemang beslutades värden utan att reseledaren eller projektledare informerades i förhand vilket ledde till att dessa måtte avbokas.

Asadis personlighet, det må tyvärr påpekas, var absolut inte av det slaget att det uppfattades behagligt eller inkluderande. I stället fick Gustafson lektioner i religiös moralism från en person som förklarade sig själv mycket traditionalistisk och som även hade relativt höga trankar om eget värde. Samtal fick mer en mästare-lärling prägel än samtal mellan likvärdiga akademiska personer. Med dessa erfarenheter kan konstateras att eventuella liknande resor i framtiden kommer att organiseras på ett annat sätt.

Press och massmedia

På eget bevåg hade studenterna redan innan de startade sin praktik startat en Facebook-grupp och under tiden i lägret bloggade en av studenterna flitigt. På så vis kom information ut hela tiden om vad som föregick och studenterna kunde ´möta´ andra ungdomar.

I anslutning till projektets genomförande kom ett tvåsidigt reportage in i Lillehammers ena lokaltidning, *ByAvisen*, efter cirka halva praktiktiden. RegionalTV, Østnytt, gjorde en intervju med projektledare Gustafson och några av studenterna efter tillbakakomsten till Norge. Under studenternas uppehåll i Balatalägret hade en freelancefotograf filmat som sedan blev en del av ett inslag i lokalsändningarna. Den större av de två lokala tidningarna, GD, gjorde avtal om intervju och artikel publicerat en god tid efter att palestinauppehållet var avslutat. Detta kom dock aldrig att förverkligas.

Vägledning

Efter att projektledaren avslutat sin vistelse i Palestina tog Adviser Nabil Alawi över som ansvarig för de veckovisa samtalen med studenter och de personliga

kontakterna. På grund av den långvariga (över fyra veckor) strejken som personalen på de UNWRAdrivna skolorna genomförde mitt i praktikperioden kom det under en period betydligt färre barn till centret. Detta medförde att det blev mindre `material` för studenterna att bedöma och diskutera. Mötena har genomförts under hela perioden men förändrades till innehåll pga. ovan nämnda strejk.

Ändringar på planer för genomförandet av vägledningssamtalen vill bli redogjort för nedan.

En obehaglig episod

Ca. 2 veckor efter att studenterna anlänt lägret inträffade en händelse som **kunnat** få mycket stora konsekvenser – inte minst politiska. Vid tvåtiden på natten den 24:e September vaknade alla studenterna, vilka sov i centrets gästavdelning, till ett förfärligt oväsen. Kort tid efter var hela centret och även gästavdelningens `allrum` fullt av soldater från de palestinska säkerhetsstyrkorna. Det som hänt var att en eller flera personer avfyrat 6-7 skott med ett lätt handeldvapen mot centrets yttervägg. En av studenterna, Jon Erik Ringe, sov på andra sidan väggen. Kulorna hade således träffat ytterväggen på centret endast decimetrar från dennes sovplats. Studenterna blev naturligtvis ganska skrämda, men fattade sig snabbt och tillbringade resten av natten med diverse aktiviteter samman med centrets personal.

Som av en händelse var det sedan tidigare planerat att de närmaste fyra dagarna skulle ägnas åt en studieresa i Israel. Att så skedde var mycket lägligt då studenterna därmed kunde fick tillfälle att distansera sig från det skedda och lägrets personal få ro och lugn att gå igenom händelsen utan att studenterna fanns på plats.

Alla studenter berömmar personalen och ledningen för ett mycket snabbt ingripande. Bara minuter efter det inträffade var de första på plats. Soldaterna

uppgavs också av studenterna uppträtt korrekt och omtänksamt. Allt i allt gjordes allt för att lugna studenterna och stor omvårdande insatts lades ned. De fick erbjudande om att bli transporterade till ett hotell men tackade nej till detta. Projektledaren stod i telefonisk kontakt med dem och kunde konstatera att de togs om hand på bästa sätt.

Det om synes skett var att en eller flera personer avlossat skott på olika FN-byggningar i centret. Av någon ännu (28/9) okänd anledning blev även centret måltavla. När detta skrives (oktober 2010) är en intensiv efterforskning igång från de palestinska myndigheternas sida för att utreda fallet. Per i dag har ännu ingen gripits. Det säges att det kan vara någon utomförtroende som trott att män och kvinnor delar sovrum på centret, vilket ju absolut inte fallet!

Saken väckte ganska stor uppmärksamhet lokalt och det skrevs i lokalpressen om händelsen. Vidare var naturligtvis nyfikenheten bland de i lägret boende varit stort. De första fem dagarna vallfärdade över 3000 personer för att se på lokaler och skotthål.

Ingen av studenterna har tagit någon skada av det skedda och händelsen betraktades av dessa som hotfull och skrämmande men på grund av den omedelbara och goda insatsen som gjordes av centermedarbetare som bor alldeles i närheten synes inga kvarstående men ha inträffat. Men händelsen har naturligtvis satt sig fast i minnet hos alla.

Fem dagar efter det inträffade blev centrets ledning, studenterna samt projektledare inkallade till samtal med Nablus guvernör. Denne underströk att detta var en isolerad händelse som inte kunde ses ha något sammanhang med studenternas vistelse i lägret att göra och att man gjorde allt för att få saken uppklarad. Det underströks även att saken inte ville bli upprepad. För

övrigt var det den första skottlossningen på flera år. Det poängterades även att de palestinska säkerhetsstyrkorna inte har mandat att verka mellan 24.00 och 06.00 utan att det då är de israeliska styrkorna som ensamma har rätt till ingripande. Allt som palestinska styrkor måtte vilja företa sig under detta tidsutrymme måste på förhand klareras och godkännas av de israeliska militära styrkornas befälhavare.

Studenterna fick även besök av `inrikesministern` hos de Palestinska Myndigheterna. Hon ville försäkra sig om att studenterna hade det bra och var väl omhändertagna.

Allt i allt föreföll det att de palestinska myndigheterna såg med mycket stort alvar på det inträffade och att man gjorde allt som är möjligt för att något liknande inte skall kunna ske igen.

Projektledaren och en av studenterna, Tika McNeill, uppgav till guvernören och lägre ledning att de var mycket nöjda med hur det hela tacklats av personalen och de palestinska säkerhetsstyrkorn. Det underströks att man var rörd över den omtanke som visats de norska studenterna från alla de palestinska parternas sida och att alla var omhändertagna på allra bästa sätt.

Om någon studenterna hade blivit sårad, eller värre, kunde detta fått utomordentliga stora konsekvenser. Inte bara av fysisk och psykisk art för den gällde och alla nära inblandade. De politiska konsekvenserna kunde blivit oöverskådliga. Att oskyldiga hjälparbetare från ett av de mest till palestinerna vänligt sinnade länderna i västvärlden blivit sårade i ett flyktingläger under ett uppehåll som var officiellt överenskommet mellan myndighetsorgan i bägge länder kunde på ett mycket allvarligt sätt skadat hela den palestinska saken. Det ville naturligtvis blivit en regeringssak där inte endast palestinska och norska myndig-

heter utan naturligtvis även den israeliska regeringen och armén blev part.

Händelsen ville naturligtvis också slås upp i all världens medier och olika regressiva och/eller till den palestinska saken fiendliga krafter ville ha utnyttjat det hela maximalt. Inte bättre var det att det hela inträffade under de då mycket känsliga fredssamtalen mellan de palestinska och israeliska regeringarna - vilket naturligtvis gjorde saken ännu mer delikat. Men som tur var begränsades alltså det hela till en obehaglig episod. Insha`Allah att det ej sker igen!

Det skall bara anmärkas till slut att studenterna informerats i mycket klara ordalag både före och under placeringen att man kom till ett land under ockupation, att det hela tiden är en risk för krigshandlingar, att människor är i en desperat situation och att de lever och har levat under mycket stark stress länge. Allt detta är fakta och måste tas med i betraktningen när man väljer att ta emot erbjudandet av att ha sin praktikperiod i Palestina!

PLANERADE REVIDERINGAR FÖR PROJEKTETS FORTSÄTTANDE

Familjeplacering.

Ett alternativ är att erbjudandet om familjeplacering redan från början ges som ett helt öppet erbjudande vilket vill bli verksatt i slutet av praktikperioden och att studenterna inte behöver bestämma sig förrän ca. drygt halva perioden förlöpt. Det som måste undvikas är att det tas kontakt med familjer som erbjuder sig ta emot studenter, och som då naturligtvis förbereder sig för att få besök, sedan får meddelande om att studenterna, av en eller annan orsak, inte vill besöka dem. Detta vill vara mycket olyckligt och får absolut inte ske. När studenterna får erbjudandet skall de få god tid att tänka sig om men när de fattat sitt beslut må de stå för det! Det är bättre de inte tar emot erbjudandet än att

familjer som blir förespeglade ta emot student så får besked om att det likaväl inte blir av. Detta vill endast åstadkomma besvikelse och frustration i de fattiga men ytterst gästfria palestinska hemmen.

På bakgrund av det ovan sagda beslutade projektledningen i början av 2011 att framtida studentgrupper redan innan de ankommer Balata flyktingläger vill få erbjudande om att vistas i en familj under en vecka eller några dagar i slutet av praktikperioden. Omfånget vill bli avgjort när studenterna har bestämt om de önskar ta emot erbjudandet eller inte. Tidsfristen för beslut kommer att vara när halvtids vistelse är genomfört. De som då väljer att ta emot erbjudandet vill förbinda sig till et avtal vad gäller av omfång och tid. Vi tror med detta att osäkerhet för både studenter, familjer och personal vill kunna minskas betydligt.

Aktivitetsgrupper

Aktivitetsgrupperna vill i fortsättningen starta tidigare än under den första gången. När studenterna har gjort sig kända med centret och lägret vill de bli placerade in i aktivitetsgrupper som centrets personal har planerat. För att göra det lättare med planeringen vill alla studenter som är med i projektet bli ombudda om att skriva ett personligt 'cv' som innehåller personliga data, redogörelser för intresseområden, verksamhetspreferenser, kunskapsområden etc. Detta sändes i god tid, på våren, till Nabil Alawi och Mahmoud Subuh för vidare distribution till berörda parter i Balatalägret, innan studenterna anländer till Palestina.

Efterföljande studentgrupper måste i högre grad vara beredda på att vara praktiskt handlingskompetenta redan från starten. I projektevalueringssamtal med studenterna så framgår att de anser att framtida studentgrupper i högre grad måste ha konkreta planer färdiga för aktiviteter som kan implementeras i ett tidigt skede. Det bör bestå i konkreta aktivitetsförslag som

är genomtänkta vad gäller resursåtgång, tidsaspekter etc. Detta för att centret fungerar, enligt deras erfarenhet, suboptimalt vad gäller organisering av barnaktiviteter. När de framtida studentgrupperna har gjort sig kända och hemmastadda bör de komma igång med aktiviteter samt även dra med personalen i sin planering och implementering så gott det låter sig göras.

Dramagruppen bör kunna vara en arena för studentdeltagelse som i betydligt högre grad än vad gällt med den första gruppen studenter göres relevant för medverkan. Detta vill underlättas av att ledaren för dessa grupper är god i förståelse av engelska om än lite tillbakahållen när det gäller att tala.

Studieresa.

Med den kunskap som förvärvats är det tveksamt om inte en 'egen' organiserad tur varit lika givande. Det är även tveksamt om det ganska omfattande förarbetet som behövs, samt nödvändigheten av att en kunnig person, helst med god kunskap till europeiskt/nordiskt sätt att tänka bör vara med för att studenterna skall ha ett kunskapsmässigt utbyte, är av det slaget att det försvarar en resa av detta slag. Allt i allt tenderar lutar erfarenheterna emot att i fortsättning organisera denna typ av resa. Resultatet kan bli att det blir en 'organiserad' semesterresa mer än en studieresa.

Ett alternativ som kan vara värt att pröva är en endagsresa till Tel Aviv (med besök på ett universitet) med syfte om meningsutväxling och en förberedd agenda med bestämd tematik. Detta kunde vara exv. studenters upplevelse av egen studiesituation, förhållanden för studerande ungdom av olika etnisk bakgrund, skillnader i upplevd status mellan judiska och palestinska studenter etc. Efter gemensam middag kunde med fördel turen gå tillbaka till Balatalägret. Detta vill utforskas närmare under våren 2011.

Mer omfattande resor i Israel kan studenterna företa på egen hand i sin frivecka. Eventuellt kan en guidad tur under någon kulturkunnig och/eller palestinvänlig person tänkas - med en rimlig budget då resor av detta slag måste belastas den enskilde studentens privata kassa.

Studiebesök

Studenterna har företagit många besök till olika andra flyktingläger i Palestina. I fortsättningen vill det nog bli betydlig färre av dessa då både personalen, Adviser och projektledaren anser att de tagit allt för mycket tid på bekostnad av aktivitet i Balata samt att resursallokeringen i förhållande till nyttoeffekten inte är stor nog för att fortsätta med ordningen.

Det som kommer att bibehållas är besök i Ramallah med tillhörande studie av separationsmuren därstädes samt eventuellt besök i Betlehem, Jenin och eventuellt Jeriko. Det som inte genomfördes under den första studentgruppens placering är besök i de två övriga flyktinglägren i Nablus. Detta vill ske för de nästkommande grupperna studenter.

Användande av universitetsbiblioteket.

I fortsättningen av projektet skall studenterna bli tydligare motiverade till att använda sig av de tjänster som universitetsbiblioteket och dess bibliotekarie kan ge. Det finns på *An Najah* universitetet källor (master-uppsatser, studentprojekt etc.) som det inte är tillgång till i Norge. Projektledningens utvärdering är att studenterna använde sig i för liten grad av denna möjlighet. Orsakerna vara flera, lite tillgänglighet då det ligger i andra sidan staden, studenternas uppfattning av nyttan av att använda sig av biblioteket, eventuella svårigheter att nå bibliotekarien för avtal samt språkproblem. Det sista då naturligtvis det mesta av materialet är på arabiska och således måste översättas för studenterna. Detta skulle

dock vara överkomligt, i alla fall i en summaryform.

Vägledningsmöten

Det visade sig snart efter att Erni Gustafson lämnat Palestina att det var behov för en mer strukturerad form på vägledningsmötena. Det bestämdes därför att studenterna skulle mer precist redogöra för sina aktiviteter under den gångna veckan samt att dessa skulle göra sig betraktningar av teoretisk art om de observationer och episoder som bildade tema för samtalen.

I den anledningen fick studenterna ett brev från Adviser och projektledaren med uppmaning att följa nya rutiner. Det centrala i detta brev är att studenterna inför varje veckas vägledningsmöte i korta ordalag skall redogöra skriftligt, på engelska, för en situation som de beskriver både 'neutralt' och med egna interpretationer. Vidare skall de redogöra för relevant teori som kan kasta ljus över situationen och som kan användas för att förstå situationen. Till slut vill de bli utfordrade till att skriva något om sitt eget bidrag i förhållande till redogjord situation. För hela protokollet se bilaga IX, 'Observation guidelines'.

I efterhand såg man att studenterna hade en del svårigheter i att koppla teori och konkret praktik samman. Detta är ett problem som alla vägledare och skolkontakter blir bekanta med när det gäller studenter i praxis, inte bara barnevernsstudenter utom också i helt andra områden som fältstudier i antropologi och studenter som skriver masteruppsatser i exempelvis pedagogik eller sociologi.

Detta innebär att projektledningen i fortsättningen ytterligare måste uppmuntra och påverka studenterna till att under sin praktik kontinuerligt konsultera texter som de exempelvis finner i sitt eget pensum

eller bibliotek. Även Internet vill här kunna utgöra ett nyttigt hjälpmedel.

Användandet av de personliga kontakterna

Studenterna skall även i fortsättningen föra en kollektivt aktivitetsrapport på ett för ändamålet ägnat schema (bilaga IV).

Studenterna uppmanades ett flertal gånger visa engagemang och intresse i att söka kunskap och 'svar' på frågor de måtte ha. Exempelvis i samband med skrivande av praktikrapport. Studenterna bör i framtiden i ökad utsträckning uppmanas söka 'förklaringar' hos de personliga kontakterna och andra i personalen vad gäller för exempelvis ovanligt eller underligt beteende hos barn och ungdom i anknytningssituationer. En sådan 'gräv där du står' attityd skall i högre grad försökas framälskat i alla situationer, men kanske speciellt under de veckovisa vägledningsgrupperna där ju både de personliga kontakterna i lägret samt Adviser finns direkt tillgängliga för detta.

De personliga kontakterna bör även i fortsättningen vara mer aktiva vad gäller studenternas yrkesaktiviteter och gå in mer aktivt vad gäller vägledning, rådgivning och allmänt rättledande. De har spelat en för undanskymd roll för att de skall ha kunnat utöva sitt 'ledarskap' på ett fullgott sätt. Detta innebär att centerledningen måste avlasta dem en del från några andra arbetsuppgifter under den tid studenterna är i lägret. Under första gruppens besök hade de rätt och slätt inte tid att ta sig an studenterna gott nog på grund av att direktören gav dem så många arbetsuppgifter.

Press och massmedia

I förhållande till lokal press och TV/radio så är det vår erfarenhet att man redan tidigt i processen ta kontakt med media. Dessa har som oftast behov av att använda en del tid på att göra reportage. Man måste också räkna med att ta kontakt flera gånger då

informationsflytet inåt i vissa av medieföretagen inte alltid förfaller god nog. Man måste därför påräkna att behöva tala med flera olika journalister och redaktörer innan det fattas beslut om att 'göra en sak' på det man önskar.

Erfarenheten av detta är att det är viktigt att redan på förhand driva lobbying vis a' vis de lokala medierna så att praktikuppehållet även kan användas som informationskälla för 'den palestinska saken'.

AVSLUTNING

Alla aktörer som på ett eller annat sätt har deltagit i projektet, alltså i samband med den första studentgruppens deltagelse, värderar det som i hög grad vällyckat. Ingen av de olika parterna har uttryckt någon avgörande missnöje med någon av projektets olika aspekter. Således kan det konstateras att erfarenheterna så långt i projekttiden till de allra största delar är odelat goda.

REFERENSER

Badil Resource Center for Palestinian Residency and Refugee Rights. www.badil.org (03.02.2011)

Barakat H. (1993). *The Arab world; society, culture and state*. University of California Press, Berkeley.

Brynen R. & El-Rifai R. (Red). 2007. *Palestinian Refugees. Challenges of repatriation and development*. I.B. Tauris, Ottawa

Fangen K. (2004) *Deltagende observasjon*. Fagbokforlaget, Oslo.

Hammersley M. Atkinson P. (2004) *Feltmetodikk*. Gyldendal, Oslo

Hussein, Haitham Fawzi. 2007. *The abnormal of behavioural and emotional indicators among detainees children in the northern West bank as perceived by their mothers*. Mastergradsuppsatts, Yarmouk University, Jordanien.

Killén Kari. 2002. *Sveket*. Gyldendal forl, Oslo

Kimmerling B & Migdal J.S. (2003). *The Palestinian people; A history*. Harvard University Press, Cambridge.

Høgskolan i Lillehammer: [https://fronter.com/hil/links/files.phtml/4d0764af09f58.992280862\\$172436662\\$/Fagst off+Forelesninger/EMNE+5+DELEMNE+PRAKSIS+h_percent_F8st+2010/ARBEID SKRAV+PRAKSIS](https://fronter.com/hil/links/files.phtml/4d0764af09f58.992280862$172436662$/Fagst%20off+Forelesninger/EMNE+5+DELEMNE+PRAKSIS+h%20prcent_F8st+2010/ARBEID+SKRAV+PRAKSIS) (13.12.2010)

Høgskolen I Lillehammer. (2010). *Emnesbeskrivelse, Bachelor I Barnevern*. Interndokument. Avdeling for Helse- og sosialfag.

Nathan S. (2005). *The other side of Israel*. Harper Perennial, London

Oxford University Civitas Foundations of Participation Project data base <http://civitas-online.org> (03.02.2011)

Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS), (2008) *Palestinians Projection in the world, preliminary projections*. Ramallah.

Rammeplan og forskrift. Barneverns- pedagogutdanning. (1999). Kirke, utdannings og forskningsdepartementet

Ringdal K. (2007) *Enhet og mangfold*. 2. utg. Fagbokforlaget. Oslo

Sayigh R. (2007). *The Palestinians. From peasants to revolutionaries*. Zed books, London

BILAGOR.

- I. Avtal mellan HiL och YCC
- II. Lärokontrakt
- III. Aktivitetsprogram
- IV. Aktivitetsrapport
- V. Questionnaire
- VI. Studentenkät
- VII. Standardiserat
evalueringschema
- VIII. Struktur på Praktikuppsatts
- IX. Observation guidelines

Bilaga I

An Agreement of Cooperation Between

Lillehammer University College,
Department of Health and Social Work, Norway

And

Yafa Cultural Center, Balata Refugee Camp, Nablus, Palestine

Concerning Practical Training and Student Placement 2010 – 2012

The involved parties, Yafa Cultural Center at Balata Refugee camp, (referred to as YCC), and the University College of Lillehammer, Department of Health and Social Work, Norway (referred to as HIL), hereby agree to establish a cooperation of common gain, where students from The Department of Health and Social Work at HIL will do practical placement training within the field of Balata Camp in cooperation with YCC.

The period of stay will have duration of up to 3 months twice a year; one in the period of September to December and one in the period of January to April. The number of students to come will be approximately 5 (five) each period.

The main contact person of the project in Palestine is Dr. Nabil Alawi, (An-Najah National University). **Mr. Tayseer Nasrallah**, the director of YCC or whoever he nominates from YCC coordinates with Dr. Nabil Alawi in matters related to the project. The contact persons are responsible for introducing the students to their work environment and to take them around to different venues which are relevant to their professional studies.

Should the students have any concerns during their stay, they should be directed to their contact person **Dr. Nabil Alawi** at An-Najah National University who also serves as the contact person between YCC and HIL.

The students are expected to be involved in day-to-day activities at Balata Refugee Camp as well as following lectures, doing visits etc. This shall take place 4 days a week. The fifth day is expected to be used for theoretical studies and preparations. The program of their stay will be worked out by their professors at HIL in cooperation with Dr. Nabil Alawi.

During their stay, the students are expected to have a weekly supervision from a person involved in daily activities. The time set aside for supervision should be at least one hour. The supervision can be either in group or individual and it will be specified in the program of the visit by the professors of HIL in cooperation with Dr Nabil Alawi.

In the middle of their stay the students can arrange for one week off for leisure. The time for this week is to be arranged with their contact person and YCC.

YCC is not liable for covering any expenses in relation to the students' participation in activities other than the ones that take place at YCC.

YCC will not be held responsible for any injuries inflicted or sustained by the students during their placement period. The students themselves are fully covered by their private insurance.

To cover the costs of accommodating students at YCC, HIL will pay the amount of **US\$ 250 per student per month** to Balata Refugee Camp. The amount is in return for offering the following services:

- 1. Accommodation (shared with one roommate or more)**
- 2. Stay for two weeks at the homes of the families at Balata Refugee Camp**
- 3. Two Meals everyday (breakfast and supper)**

HIL is responsible for doing an in-depth interview of all the student candidates prior to final selection. Furthermore HIL will supply YCC with a short introduction from each student.

HIL will ensure proper guidance and preparations to the students prior to their placement period. There will be an ongoing contact between the 2 institutions through out and after the placement periods.

Any changes can be made in the agreement based on experiences. The agreement should be revised every second year, first time in 2012.

Place and date

Dean, DHSW/HIL

YCC, 28-5-2010

Place and date

Fayez Arabat

Director,
Yafa Cultural Center, Balata Refugee
Camp, Nablus

The agreement consists of 2 pages and is signed in 2 copies, one for each institution.

Bilaga II

PRAKSIS 2 BVP 3. studieår høst 2010

LÆRINGSKONTRAKT

Kontaktopplysninger:

Navn student

Mobiltelefon

Praksissted

Besøksadresse

Navn veileder

Telefon

E-mailadresse

Navn skolekontakt

Stikkord til utforming:

KOMPETANSEMÅL (i retning "GOD NOK NYBEGYNNER")

PERSONLIGE KOMPETANSEMÅL

(Tips: Ta fram igjen dokumentet "Meg selv som fagperson", ta utgangspunkt i dette)

Stikkord:

Hvilke områder vil du særlig ha fokus på når det gjelder din **personlige** kompetanseutvikling?
Hvorfor?

På hvilken måte vil du arbeide med dette?

Hvilke oppgaver/utfordringer kan du få på praksisplassen som kan bidra til slik utvikling?

Hvordan vil du bruke veileder i denne prosessen?

Hvilke mål har du for perioden når det gjelder dette?

ØVRIGE KOMPETANSEMÅL

Stikkord:

Hvilke yrkesrelevante kunnskaper og ferdigheter for øvrig vil du ha fokus på å styrke og videreutvikle?

Hva vil du lære?

Hvorfor?

På hvilken måte vil du arbeide med dette?

Hvilke oppgaver/utfordringer kan du få på praksisplassen som kan bidra til slik utvikling?

Hvordan vil du bruke veileder i denne prosessen?

Hvilke mål har du for perioden når det gjelder dette?

2.0 LÆREKONTRAKT

I forbindelse med de lengre praksisperiodene skal det utarbeides en egen læringskontrakt. Denne skal fungere som et styringsredskap mellom student og veileder gjennom hele praksisperioden, og danne grunnlag for evaluering. Lærekontrakten er fullstendig når den inneholder:

- studentens læringsmål
 - hvordan målene skal nås
 - framdriftsplan for praksisperioden i forhold til målene
 - oversikt over arbeidstid / turnus for hele praksisperioden, der dette er nødvendig
 - tidspunkt og event. plan for veiledningstimene
-
- underskrift fra student og praksisveileder.
 - Veileder skal veilede studenten på utforming av lærekontrakten. Jfr. Punkt 8.1.2.
 - Studentens endelig forslag til lærekontrakt skal godkjennes av praksisveileder og sendes skolekontakten snarest og senest innen utgangen av **3. praksisuke**.
 - Skolekontakten skal gjennomgå lærekontrakten og eventuelt gi tilbakemelding på om den tar tilstrekkelig hensyn til studentens lærebehov.
 - For noen studier og noen praksisperioder får studenten et eget ide- eller arbeidshefte knyttet til praksis. Utfyllingen av dette kan være en del av lærekontrakten.

Bilaga III

**Lillehammer University College,
Bch. Students' Study Visit to Nablus:
An Najah National University and Balata Refugee Camp,
Palestine
September 14th – December 8th, 2010**

Week	Activity
1. w. 37. Sept. 14 th - 17 th	1. Arrival, reception and accommodation in Nablus. 2. Orientation session: An-Najah National University (Dr. Nabil Alawi) 3. Coordination with Yafa Cultural Center in Balata Refugee Camp 4. A tour in Nablus including the Old City and the University library and PR Department.
2. w. 38. Sept. 20 th – 24 th	Activities at Balata Camp
3. w. 39 Sept. 27 th – Oct. 1 th	Tour in Israel and a visit to the Nazareth, Acco, Haifa, Tiberias Umm al Fahm. Activities at Balata Camp
4. w. 40. Oct. 4 th – 8 th	A visit to Deheisha Refugee Camp and the holy sites in Bethlehem. (Maybe a visit to children theatre at Bethlehem University.) Activities at Balata Camp
5. w. 41. Oct. 11 th – 15 th	Living with a Palestinian family in the Balata Refugee Camp. Optional. Week I. Activities at Balata Camp
6. w. 42. Oct. 18 th – 22 th	A tour to Jericho and the Dead Sea including the refugee camp Activities at Balata Camp
7. w. 43. Oct. 25 th – 29 th	Free activity week
8. w. 44.	

Nov. 1 th – 5 th	An activity at Jenin or Jalazon Refugee camp (to be decided) Activities at Balata Camp
9. w.45. Nov. 8 th – 12 th	Activities at Balata Camp
10. w. 46. Nov. 15 th – 19 th	A visit to the Qalandia refugee Camp in Ramallah (facing the separation wall). Activities at Balata Camp
11. w. 47. Nov. 20 th – 26 th	Living with a Palestinian family at Balata Refugee Camp. Optional. Week II. Activities at Balata Camp
12. w. 48. Nov. 29 th – Dec.3 th	Activities at Balata Camp. Ending the stay.
13. w. 49. 13. Dec. 6 th – 8 th	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Farewell Party 2. Press release report 3. Report from local advisors

Bilaga IV

Activities the students conduct and/or participate in during the stay in the BRC.

Theme	Activity

Bilaga V

Questionnaire The Students in Palestine Project. (SiP).

Please return this to the project leading team after answering!

To the Contact Persons

How good do you think the information you received beforehand about the objectivities and aims of the project was?

Why do you think so?

How do you think it all has developed during the students' stay?

What can be changed to the better?

How can it be changed?

Are there other things that you want to mention that can be good for the project leading team to know?

To the Adviser

What experience do you think is most important to mention in your role as Adviser about the objectivities and aims of the project.

What can be changed to the better?

Other things you want to mention?

To the leading staff members/authorities of centre/camp (Please write your name.)

What does it mean to you to have Norwegian students as your guests in the camp?

Is there any advice you want to give to the project leading team?

Other things you want to mention?

To the families, questions to guide conversation

What does it mean to you to have Norwegian students as your guests? In what way?

Were there any problems? Specify!

What advice do you have for the team leaders (= Nabil) for future students?

Something else you want to tell?

Bilaga VI

Studentenkät Projektet Praktik i Palestina (PiP)

(Du kan svara anonymt)

1. Hur bedömer du informationen du har fått om projektet

a/ före utplaceringen i Palestina?

b/ under tiden i Balatalägret?

2. Hur bedömer du att du har blivit omhändertagen under projekttiden och under uppehållet i Nablus?

a/ av projektledningen (här Erni och Inger)

b/ av Adviser (Nabil)

c/ av kontaktpersonerna (Rami, Feisal, Mustafa)

d/ av centrets och lägrets ledning

3. Nämn de 4 viktigaste tingen du lärt dig under vistelsen i Balatalägret

a/ som är relaterade till din fagliga utveckling som barnevernsstudent?

b/ som enskild individ och person?

4. Nämn de 4 viktigaste besvärligheter/obekvämligheter du haft under din vistelse i Balatalägret

a/ som är relaterade till din fagliga utveckling som barnevernsstudent?

b/ som enskild individ och person?

5. På en sjugradig skala; hur bedömer du projekttiden som helhet (före och under uppehållet i Nablus)

a/ fagligt utbyte?

1. Mycket lite. 2. 3. 4. 5. 6. 7. Mycket stort.

b/ personligt utbyte?

1. Mycket lite. 2. 3. 4. 5. 6. 7. Mycket stort.

c/ Om du vill ge en begrundan för dina svar på punkt 5 är det fint.

6. Andra kommentarer

Bilaga VII

Høgskolen
i Lillehammer
Lillehammer University College · hil.no

STUDENT:

STUDY PROGRAM:

YEAR:

**LILLEHAMMER UNIVERSITY COLLEGE,
FACULTY OF HEALTH AND SOCIAL WORK**

FIELDS OF EVALUATION

The student is supposed to be evaluated on the following topics during and towards the end of the placement period.

1. The learning contract made in the beginning of the placement:

Has the contract been used by the student during the placement:

To what degree have the aims been reached?

Has the student had more than 10 days absence during the placement?

2. Collaboration.

1. To what extent has the student been able to follow normal rules at the institution, given notice when absent, kept appointments etc.

2. Explain how the student has participated in the milieu at the institution

3. When working with clients, has the student been able to listen, show empathy, communicate etc.

4. Learning

a. Explain how the student has shown interest in learning through practice, for instance: be prepared when meeting clients, questioning working methods, recognize his/her own competence

b. To what extend has the student shown ability to get to know the client groups, participate in methodological work discussions and evaluate tasks

In what ways has the student shown an ability to flexible in order to identify changes in clients needs

Has the student used documentation as a mean to communicate observations and information relevant for the work done

Has the student participated in professional discussions at the institution.

5. Absence

The student has been away from the placement for _____ days. All absence is documented.

6. I recommend the placement to be accepted:

Supervisor

Place/date

To be sent to Lillehammer University College as soon as possible when the placement period is over.

Adress: Name of teacher,

Bilaga VIII

SKRIFTLIG PRAKSISOPPGAVE

Oppgavetekst:

DEL 1

Beskriv den virksomheten som er din praksisplass.

Veiledende stikkord kan være:

- plass og funksjon i velferdsstatens tjenesteapparat
- lover som regulerer virksomheten
- intern organisering (organisasjonsstruktur)
- brukere av tjenesten/målgruppe
- barnevernspedagogens (eller andre fagpersoners) oppgaver, og kompetansekrav knyttet til disse oppgavene

Besvarelsen skal være på ca. 2 sider.

Innleveringsmappe på Fronter.

DEL 2

Denne delen av oppgaven besvares i 2 trinn.

Trinn I gjennomføres i praksisperioden med innleveringsfrist av 1. utkast samtidig som DEL I

Trinn II gjennomføres etter å ha mottatt veiledning av skolekontakt (uke 2 – 4).

Innleveringsmappe på Fronter.

TRINN I - LÆRINGSFORTELLING

Bruk dine egne loggnotater som utgangspunkt, og finn fram til en situasjon hvor du opplevde å bli utfordret i forhold til ett eller flere av dine personlige læringsmål.

Forsøk å finne fram til en situasjon som du synes er utfordrende og interessant, og som du opplevde å forholde deg aktivt til – en situasjon du ser på som en læringsrik erfaring.

Beskriv situasjonen slik du opplevde den.

Få med hvordan situasjonen forløp (start – forløp – avslutning), hvordan du selv forholdt deg i situasjonen, og hvilke tanker du har gjort deg om det som skjedde i ettertid.

Gjør rede for faglige problemstillinger du mener situasjonen aktualiserer.

Besvarelsen skal være på ca. 3 sider.

Fronterinnlevering.

Skolekontakten gir veiledning for videre arbeid med besvarelsen.

TRINN II – REFLEKSJON OG ANALYSE

Ta utgangspunkt i læringsfortellingen (besvarelsen fra TRINN I).

Finn fram til og anvend teoretiske perspektiver som er relevante for å kunne reflektere over og analysere situasjonen og de faglige problemstillingene den reiser.

Besvarelsen skal være på ca. 4 sider. Litteraturliste kommer i tillegg.

Skolekontakt gir veiledning..

NOTAT – BESØK I ANNEN VIRKSOMHET

Notatet/referatet fra besøk i annen virksomhet skal være på 1 – 2 sider.

Frist for tilbakemelding(godkjent/ikke godkjent) fra skolekontakt:

(Vurderingen ”ikke godkjent” innebærer at besvarelsen eller deler av besvarelsen må omarbeides. Ta da kontakt med skolekontakt for nærmere presisering og avtale om ny innlevering.)

NB! Arbeidskravet skal i sin helhet være vurdert til GODKJENT før praksisperioden kan godkjennes.

Bilaga IX

Observation guidelines for barnevernsstudenter in Balata Refugee Camp

This observation guideline will facilitate and give guidance to your discussion when you meet Dr. Alawi. He knows that you may have done the same activities together but if each one of you writes his/her own list or insight, he is sure that you will have five different feedbacks and the discussion will be very rich. The discussion once accomplished should help you in writing your log and your notes about your activities.

Activity

Example: Watching a teacher helping slow learners or students with learning difficulties. There were 15 pupils (males and females) within the age group of 6 to 10. The subject was English/Math/Arabic/science ---etc.

Your observation

Example: Pupils are inhibited, stressed, afraid, withdrawn, they seem to be emotionally unstable, violent, traumatized----etc.

The teacher seems to be friendly, inexperienced, uninformed ----etc.

The learning environment is inconducive to learning-----etc.

(Here you can try to give a two parted observational report as you learned in the study at HiL: one with an actual, 'neutral' description and one part there you interpret, giving your subjective thoughts and analyses about the observed situation)

Theory

What psychological theories do you think will offer solutions to these conditions? You may need to assign source books from your previous educational experience with the authorities in the field of your specialization

Handling situations

How would you handle a situation of this kind?

Publikasjoner fra Høgskolen i Lillehammer f.o.m. 2005

For fullstendig oversikt over publikasjonene i HiLs skriftserie se
http://hil.no/hil/biblioteket/forskning_og_publicisering/skriftserien_ved_hil

Arbeidsnotatserien ISSN 0806-8348

- 165 : 2005 Reichelt, Mette Villand: "The Social Dimension of Online Delivery and Computer Mediated Communication in Higher Education". Thesis for the degree of Master of Education (Honours) at Charles Sturt Universty, Australia.
- 166 : 2005 Selstad, Tor: "Industrikommunene på Østlandet – trenger de fordelings- eller fornyingspolitikk?" Senter for innovativ forvaltning.
- 167 : 2005 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie."
- 168 : 2006 Selstad, Tor: "Funksjoner og regioner. Bidrag til en innovativ regionforvaltning."
- 162 : 2004 Pryser, Tore: "I varm og kald krig. Tyske hemmelige tjenester i Norden 1930-1950. Sverige. Bearbeidet versjon juni 2006"
- 169 : 2006 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." – 2. Utgave
- 170 : 2006 Nordkvelle, Yngve Troye og Strøm, Bjarne W.: "Om høgskolepedagogikken som samarbeid mellom de tre Innlandshøgskolene: Gjøvik, Hedmark og Lillehammer"
- 171 : 2006 Aasen, Unni, Bruun, Frank Jarle og Kollstad, M: "Pedagogiske utfordringer knyttet til 'Helsefag, omsorgsideologier og miljøarbeid' ved vernepleieutdanninga på Høgskolen i Lillehammer"
- 173 : 2006 Støfring, Egil: "Transition or transformation – the case of inclusive education"
- 174 : 2006 Bjørgen, A.M. og Haaland, S.O. "Lærere møter nett - digitalt grep på didaktikken? Evaluering av utvikling og gjennomføring av to mastergradsstudier ved Avdeling for helse- og sosialfaglig arbeid og velferdspolitik ved Høgskolen i Lillehammer høsten 2004-våren 2005"
- 175 : 2006 Bjørgen, Anne Mette og Vangen, Pia: "Evaluering av prosjektet LÆRNO – Lærende nettverk i Oppland. Hva har Høgskolen i Lillehammer lært om det å drive og lede et lærende nettverk?"
- 176 : 2007 Bergsvendsen, Trond og Jordet, Hege: "Aktivitetsfag i et sosialpedagogisk perspektiv – Om utvikling av en studentaktiv læringsmodell"
- 177 : 2007 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie"
- 178 : 2007 Støfring, Egil: "På sporet av inkludering? Holisme og kulturell bevissthet"
- 179 : 2007 Støfring, Egil: "A Cross-cultural perspective on Local Knowledge"
- 180 : 2008 Onshus, Terje: "Nissene på Gålå 2007. En kartlegging av publikums tilfredshet og inntektsvirkninger av arrangementet for regionen.
- 181 : 2008 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 4. utgave.
- 182 : 2008 Pryser, Tore: "I varm og kald krig. Tyske hemmelige tjenester i Norden 1930-1950. Danmark og Island."
- 183 : 2009 Pryser, Tore: "I varm og kald krig. Tyske hemmelige tjenester i Norden 1930-1950. Finland"
- 184 : 2009 Askheim, Ole Petter, Guldvik, Ingrid og Johansen Vegard: "Like muligheter til politisk deltakelse."
- 185 : 2009 Austvik, Ole Gunnar: "Strengths and weaknesses related to various empirical methods in interdisciplinary fields like International Political Economy"
- 186 : 2009 Austvik, Ole Gunnar: "The generally misguided long-term oil price forecasts; Price formation and policy implications"
- 187 : 2009: Nordkvelle, Yngve, Fritze, Yvonne, Haugsbakk, Geir og Svoen, Brit: "Tidsskriftet Seminar.net – en casestudie av et tidsskrift i en remedieringsprosess"
- 188 : 2009 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. En introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 5. utgave
- 189 : 2010 Nordby, Halvor: "Values in social work: A philosophical discussion of normative questions."
- 190 : 2010: Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. En introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 6. utgave
- 190 : 2010: Gustafson, Erni : Prosjektet Praktik i Palestina (PiP). Delrapport 1. Juni 2011

Forskningsrapportserien ISSN 0807-2647

- 121 : 2005 Buer, Bjørn Arne: "Omsorgssvikt- og mishandlingsdiskursen" (ISBN 82-7184-303-6)
- 123 : 2005 Andersen, Jan: "Effekten av stimuleringstilskudd til brukerstyrt personlig assistanse" (ISBN 82-7184-314-1)
- 124 : 2005 Selstad, T, Grefsrud, R og Hagen, S.E.: "Sykehuset og samfunnet. Regionale virkninger av omstrukturering i Sykehuset Innlandet HF". Senter for innovativ forvaltning (ISBN 82-7184-316-8)
- 125 : 2005 Selstad, T: "Askim og Mysen, Søskenbyer i suburbia" (ISBN 82-7184-317-6)
- 126 : 2005 Godeseth, Marit: "Verdighet på spill?" Foreldres erfaringer fra å delta i ansvarsgrupper i barnevernet." Hovedfagsoppgave i sosialt arbeid. Hovedfagstudiet ved Høgskolen i Oslo, Avdeling for økonomi, kommunal og sosialfag i samarbeid med NTNU, Trondheim.
- 127 : 2006 Begg, Ingvild Sigstad: "Nytter det å klage? Fylkesmannens behandling av klager vedrørende brukerstyrt personlig assistanse." (ISBN 82-7184-319-2)
- 128 : 2006 Nøhr, Øyvind N.: "De kompetente eldre. Aldring og digital kompetanse – konflikt eller lykke?" (ISBN 82-7184-320-6)
- 129 : 2006 Altman, Liv: "Mestring og medvirkning gjennom fellesskap og feedback. Empowerment i praksis" (ISBN 82 7184-321-4)
- 130 : 2006 Fritze, Y. og Solheim, L.; "Mulighetenes mangfold – en evaluering av et videoproduksjonsprosjekt" (ISBN 82-7184-322-2)
- 131 : 2006 Kleiven, Jo: "Eight Scales for Leisure Travel Research Replicating and Revising the Lillehammer Scales" (ISBN 82-7184-323-0)
- 133 : 2007 Nordby, Halvor "'Førstemann inn' – møter mellom ambulanspersonell og foreldre som har mistet barn i krybbedød" (ISBN 82-7184-325-7)
- 134 : 2008 Guldvik, I, Johansen, V og Askheim, OP: "Tilgjengelighet ved valg. En evaluering av kommunenes erfaringer med veilederen 'Tilgjengelighet til valg' og kartlegging av tilgjengeligheten ved kommune- og fylkestingvalget 2007" (ISBN 82-7184-326-5)
- 135 : 2008 Syversen, Trine Løvold: "NAV-piloten i Nord-Gudbrandsdal : en statusrapport" (82-7184-327-3)
- 136 : 2008 Holmengen, Hans: "Innovativ fjellturisme : en evaluering av pilot- og forprosjektene" (82-7184-328-1)
- 137 : 2008 Svalastog, Sondre: "The Main Challenges Facing Leisure-time Tourism in Norway". (82-7184-330-3)
- 138 : 2009 Lesjø, Jon Helge: "Lokalstyre og ny politisk organisering. Evaluering av Gausdal kommunes modell 2003 - 09." (82-7184-331-1)
- 139 : 2009 Halså, Astrid og Aubert, Anne Marie: "Forebyggende arbeid når mor eller far har psykiske helseproblemer. En evaluering av det forebyggende arbeid for barn med psykisk syke foreldre i Asker og Bærum." (82-7184-330-8)
- 140 : 2009 Nyhus, Lene, Overland, Bjørn og Monsen, Lars: "Ledelse for læring og endring. Rapport fra en spørreundersøkelse blant skoleledere i videregående skoler i Oppland". (82-7184-334-6)
- 141 : 2010 Mehmetoglu, Mehmet: "Sommerturister-2010 i Lillehammerregionen. En sammenligning av norske og utenlandske turister". (ISBN 82-7184-335-4)
- 142 : 2010 Svalastog, Sondre: "Om den raskt avtakende konkurransekraft i norsk reiseliv. En produksjonsteoretisk analyse." (ISBN 82-7184-336-2)
- 143 : 2010 Johansen, Vegard, Askheim, Ole Petter, Andersen, Jan og Guldvik, Ingrid: "Om den raskt avtakende konkurransekraft i norsk reiseliv. En produksjonsteoretisk analyse." (ISBN 82-7184-337-0)
- 144 : 2011 Hausstätter, Rune:
- 145 : 2011 Guldvik, Ingrid og Lesjø

Informasjonsserien ISSN 0809-1609

- 25 : 2005 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2004"
- 26 : 2005 Rapport fra konferansen "Nasjonale prøve – veivalg og utviklingsmuligheter" på Lillehammer 8.-9. februar 2005.
- 27 : 2006 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2005"
- 28 : 2007 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2006"
- 29 : 2007 "Proceedings 12th International Workshop on Telework, Lillehammer 28th-30th August 2007"
- 30 : 2008 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2007"
- 31 : 2009 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2008"
- 32 : 2010 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2009"
- 33 : 2011 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2010"